

РОҲНАМОИ ФАННИ ТАРБИЯИ ЧИСМОНӢ БАРОИ СИНФИ 1-УМ

**барои омӯзгорони синфҳои ибтидоии
муассисаҳои таҳсилоти умумӣ**

**ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ТАВСИЯ КАРДААСТ**

**ДУШАНБЕ
МАОРИФ
2016**

**ББК Я2 74.200.54+74.267 Я72 Р-84
К-90**

К-90. Қ. Зиёев, Д. Давлатов, А. Буттаев. **Роҳнамои фанни тарбияи ҷисмонӣ** барои синфи 1-ум барои омӯзгорони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ. Душанбе, «Маориф», 2016. 96 сах.

МУНДАРИЧА

1.Муқаддима.....	5
2.Салоҳиятҳо ва нишондиҳандаҳои фанни тарбияи ҷисмонӣ барои синфи 1-ум.....	6
3.Методикаи таълими фанни тарбияи ҷисмонӣ.....	8
4. Намунаи тақсимоти соатҳои таълими мувофиқи маводди барномаи фанни тарбияи ҷисмонӣ.....	11
5. Барномаи таълими салоҳиятнокӣ барои синфи 1-ум	11
Боби 1. Асосҳои дониши варзишӣ, гимнастика, гимнастикаи бадӣ, акробатика, унсурҳои рақс, бозиҳои серҳаракат ва машғулиятҳои мустақилона 26 – соат.....	11
§ 1. Моҳияти фанни тарбияи ҷисмонӣ.....	11
§ 2. Машқҳои ҷисмонӣ ва речай рӯз.....	13
§ 3-4. Сафороӣ.....	14
§ 5. Дуруст нигоҳ доштани сар ва бадан ҳангоми сафороӣ.....	15
§ 6. Роҳгардии варзишӣ.....	17
§ 7. Машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ.....	18
§ 8. Машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ.....	19
§ 9. Машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ.....	21
§ 10. Машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ.....	23
§ 11. Машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ.....	25
§ 12. Машқҳо бо ҳалқа.....	27
§ 13. Машқҳои ҷуфт- ҷуфт бо тӯбҷаи теннист.....	28
§ 14. Машқҳо бо шероза (тасма)-и варзишӣ.....	30
§ 15. Ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан.....	31
§ 16. Нӯг-нӯги пойро ҳаштани.....	32
§ 17. Як пойро аз паси пойи дигар монда ҳаштани.....	33
§ 18. Бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”.....	35
§ 19. Бозии “Мушу гурба”	36
§ 20. Бозии «Зуд ба ҷойи худ ист».....	37
§ 21. Бозиҳо бо усули давидан.....	39
§ 22. Бозии аз болои рахҳо ҷаҳидан.....	40
§ 23. Бозии «Кӣ зудтар?»	42
§ 24. Ба назди байрақҷаҳои худ.....	43
§ 25. Бозии «Интизоми бачагон қатъист».....	45
§ 26. Бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯб.....	46
Боби 2. Асосҳои дониши варзишӣ, унсурҳои бозиҳои варзишӣ ва машғулиятҳои мустақилона 20 – соат.....	48
§ 1. Машқҳо бо тӯби хурд.....	48
§ 2. Машқҳо бо тӯби калон.....	49
§ 3-4. Ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он.....	50
§ 5. Ба пеш ҳаво додани тӯб.....	52
§ 6. Тӯбро дар самтҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани.....	53
§ 7. Ҷаҳишҳо бо тӯб.....	55
§ 8. Бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он.....	56
§ 9. Бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб.....	57

§ 10. Бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯб.....	59
§ 11,12,13. Шашкабозӣ.....	60
§ 14. Аз поён ба яқдигар ҳаво додани тӯб.....	61
§ 15. Аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯб.....	63
§ 16. “Босуръат ба назди байракчаҳои худ”.....	65
§ 17. Суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан.....	66
§ 18 - 19. Бо дасти чап ва рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида ба пеш ҳаракат кардан.....	67
§ 20. Тӯбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштан.....	68
Боби 3. Асосҳои дониши варзишӣ, варзиши сабук, давидан ва машғулиятҳои мустақилона 20 – соат.....	70
§ 1-2 Аз ҷойи ист партофтани тӯб.....	70
§ 3. Партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давидан.....	71
§ 4. Машқ бо ҷаҳ-ҷаҳаки кӯтоҳ.....	73
§ 5 - 6. Давида ба дарозӣ ҷаҳидан.....	74
§ 7-8. Аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан.....	75
§ 9. Гузаштан аз монеаҳо.....	76
§ 10. Ба баландӣ ҷаҳидан	78
§ 11-12 Ҳаво додани тӯби хурд.....	79
§ 13. Тӯбро байни пойҳо гирифта, аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан.....	80
§ 14. Давида аз болои монеаҳо ҷаҳидан.....	82
§ 15. Ҷаҳида тағиӣир додани ҳолати пойҳо.....	83
§ 16. Бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқаи дигар ҷаҳидан.....	84
§ 17. Аз болои ҷаҳ-ҷаҳак кӯтоҳ ҷаҳидан.....	86
§ 18. Дар ҷойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳидан.....	87
§ 19. Аз масофаи 5 - 6 м ба нишони амудӣ (вертикалӣ) ҳаво додани тӯб....	89
§ 20. Аз як пой ба пойи дигар ҷаҳида, ба пеш ҳаракат кардан.....	90
Боби 4. Асосҳои дониши варзишӣ, шиноварӣ ва машғулиятҳои мустақилона 2 – соат.....	92
§ 1. Аҳамияти шиноварӣ ва истифодаи об.....	92
§ 2. Дар об бо дасту пойҳо ҳаракат кардан.....	93
Меърҳои таълимӣ барои синфи 11-ум.....	94
Адабиёт.....	95

Муқаддима

Тавонмандии рӯҳио чисмонӣ ва нерӯмандӣ аз бардаму солим тарбия намудани фард иборат буда, он тавассути машғулиятҳои фанни тарбияи чисмонӣ дар муассисаҳои таълимӣ аз зинаи ибтидой амалӣ гардонида мешавад. Солими чисмонии шаҳрванд, солими оила ва ҷомеа бойигарии асосии давлат маҳсуб мешавад. Шаҳрванди чисману рӯҳан солим ва боқувват аз уҳдаи вазифаҳои дар наздаш гузашташуда ба осонӣ мебарояд. Зинаи ибтидоии таълим марҳилаест, ки хонанда ба ҷаҳони илму маърифатандӯзӣ шурӯъ менамояд ва тарбияи бадан муҳимтарин машғулиятест барои фаъолгардонии дарки маънавии қӯдак. Истифодаи дурусти обу ҳавою офтоб дар робита бо тарбияи бадан мӯчиби солимию бардамист.

Бо назардошти асосҳои нишондодашуда мақсади омӯзиши тарбияи чисмонӣ дар марҳилаи таълими ибтидой ба ташаккули шахсият, дарёftи қобилиятҳои фардӣ, инкишофи сифатҳои эҷодӣ ва интихоби тарзи ҳаёти солим равона мегардад.

Масъалаҳои асосии омӯзиши фанни тарбияи чисмонӣ дар синфи 1:

- ташаккули дониши хонандагон оид ба асосҳои маданиӣ, таърихи физиологии тарбияи бадан;
- омӯзиши ҳаракатҳои озодона ва таъсири бошууронаи машқҳои чисмонӣ;
- тавсияи хотираи ҳаракат ва ғанисозии таҷрибаи пешраванда тавассути мураккабии ҳаракатҳои қаблан омӯхташуда ва аз худ намудани ҳаракатҳои нав;
- инкишофи маҳорати пешраванда ба ташаккули дурусти қомат ва низоми ҳаракат;
- ташаккули маҳорат ва фароҳам овардани шароитҳо барои машғул шудан бо машқҳои мустақилонаи чисмонӣ.

Талабот ба дониши хонандаи зинаи таҳсилоти ибтидой:

- донистани асосҳои фаъолияти чисми инсон;
- тарзи ҳаёти солим (фаҳмиши гигиенаи шаҳсӣ, ғизои солим);
- риояи речайи дурусти фаъолияти чисмонӣ;
- донистани қоидай бозиҳои серҳаракат, қабул карда тавонистани қабули зарурӣ дар рафти бозӣ;
- доштани тасаввурот дар бораи асосҳои тарбияи чисмонӣ, роҳҳои обутоби чисм, пешгирии вайроншавии қаду қомат, роҳҳои танзим ва назорат кардани худ;
- иҷрои машқҳои чисмонӣ мутобики меъёрҳои маъмул;
- риояи речайи рӯз ва тарзи ҳаёти солим;
- доштани малака ва маҳоратҳои зарурии обутоби чисм;
- истеъдоди гузаронидани машғулиятҳои обутоби чисм.

САЛОХИЯТХО ВА НИШОНДИХАНДАХОИ ФАННИ ТАРБИЯИ ЧИСМОНИЙ БАРОИ СИНФИ 1-ум

Синфи 1

Асосхои дониш

1.1.1. Моҳияти тарбияи чисмонӣ ва машқҳои чисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад.

Нишиондихандахои салоҳиятнокӣ:

- манфиати машқҳои чисмонӣ барои саломатиро медонад;
- речай рӯзро риоя менамояд;
- обутоби бадан ва машқҳои комплексӣ барои инкишофи дурусти чисм ва сифатҳои шахсиро ичро мекунад.

Ҳаракат

1.2.1. Ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдути бозиҳои варзишӣ ва машқҳои чисмонии сода идора менамояд.

Нишиондихандахои салоҳиятнокӣ:

- ҳаракатҳои содаи сафиро мувофиқи амрҳо ичро мекунад;
- радифу қаторро аз якдигар фарқ менамояд;
- амри «Ба як қатор саф-КАШ!»-ро ичро мекунад;
- амри «Ба як радиф саф-КАШ!»-ро ичро менамояд;
- дар қатор ҷойи худро дуруст ва бесаросемагӣ гирифта метавонад;
- дар радиф ҷойи худро дуруст ва бесаросемагӣ гирифта метавонад;
- ҳаракатҳои одии гимнастикро ичро мекунад.

Обутоби бадан

1.3.1. Сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад.

Нишиондихандахои салоҳиятнокӣ:

- манфиати машқҳои чисмонӣ барои обутоби баданро медонад;
- робитай тарбияи чисмонӣ ва варзишро бо тарзи ҳаёти солим дарк менамояд;
- обутоби бадан ва машқҳои комплексӣ барои инкишофи дурусти чисм ва сифатҳои шахсиро ичро мекунад;
- лаҳзахои рафъи хастагиро бо варзиш бароварда метавонад;
- тарзи дурусти ичрои машқҳои варзиши сабук ва аҳамияти ичрои онҳоро баҳри солими чисм дуруст дарк мекунад;
- машқҳои варзиширо ҳангоми роҳгардӣ ва давидан ичро мекунад;
- давро дар масофаи 30 метр дар 6,4 сон. ичро менамояд;
- бо дав ба дарозӣ ҷаҳиданро ба масофаи 1,80 м ичро карда метавонад.
- тӯби хурдро дуруст ба масофаи 18 м ҳаво дода метавонад;
- тӯби хурдро боздошта, мустақилона бо он машқ мекунад;
- тарзи дурусти ба об даромаданро медонад;
- ба об ҷаҳида ба пеш бо қувваи дастҳо ҳаракат карда метавонад;
- бо дастҳо ва пойҳо ба пеш дар ҳавзи чукуриаш 50-80 см ҳаракат карда метавонад.

Бехатарӣ

1.4.1. Қариб ҳамаи қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя мекунад. Баъд аз машқ оби хунук наменӯшад.

Нишиондихандахои салоҳиятнокӣ:

- аҳамияти қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқҳои варзишӣ дуруст дарк мекунад;
- бо таҷхизоти варзишӣ дуруст муносибат менамояд;
- ҳангоми машқҳои чисмонӣ бо либоси варзишӣ эҳтиёткорона машқ мекунад;

- меъёрҳои варзишӣ ва қоидаҳои бехатариро аз худ намуда, онҳоро дуруст риоя мекунад;
- тарзи дурусти ба об даромаданро медонад ва қоидаи бехатариро ҳангоми шиноварӣ риоя мекунад.

Арзишҳо

1.5.1. Имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр карда, дар он иштирок мекунад.

Нишондиҳандаҳои салоҳиятнокӣ:

- вазифаи худро дар гурӯҳ шарҳ дода метавонад;
- одоби муоширатро риоя мекунад;
- ҳангоми машқи гурӯҳӣ ба ҳамсинфонаш ҳалал намерасонад;
- фаъолияти машқ намудани худро қисман зери назар мегирад;
- барои ислоҳи машқҳои ҳато қӯшиш мекунад;
- машқи дигаронро бодиққат мушоҳида мекунад;
- фаъолият ва машқи худро қисман арзёбӣ менамояд;
- аз арзишҳои миллӣ ифтихор мекунад;
- миллат, ҷинс, мазҳаб, маҳалро эътироф манамояд.

Стандарти фанни тарбияи ҷисмонӣ барои синфи 1-ум салоҳиятҳои умумифаннӣ ва фанниро дар марҳалаи муайяни таълим аниқ мекунад. Салоҳиятҳо дониш, малака ва маҳорати мушаҳҳасро фаро мегиранд ва ба рушди пайдарпайии фаъолияти хонандагон равона мегарданд.

Стандарти фанни тарбияи ҷисмонӣ бо мақсади ба танзим даровардани муҳтаво ва мундариҷаи фанни мазкур дар синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ таҳия шуда, минбаъд ҷараёни таълим, таҳияи китобҳои дарсӣ ва маводи таълими дар асоси он ба роҳ монда мешавад.

Стандарт аз ду қисм иборат буда, салоҳияту нишондиҳандаҳои фанниро муайян ва мундариҷаи таълимиро пешниҳод мекунад. Дар ҳучҷати мазкур воситаҳои арзёбии салоҳиятҳои фаннӣ ҳамчун намуна пешниҳод карда мешаванд.

Стандарти фанни тарбияи ҷисмонӣ барои синфи якум ташаккули салоҳиятҳои зеринро, ки аз ҷадвали салоҳиятҳои умумии таълими фанни тарбияи ҷисмонӣ гирифта шудаанд, муайян мекунад:

ДОНИШИ ИНФИРОДӢ ОИД БА ТАРБИЯИ ҔИСМОНӢ

1.1.1. Аҳамияти тарбияи ҷисмонӣ ва машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад.

ҲАРАКАТҲОИ САФОРОӢ БАРОИ ФАЪОЛИЯТИ ҔИСМОНӢ

1.2.1. Ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад.

ОБУТОБИ БАДАН, ВАРЗИШИ САБУК, ДАВИДАН, ҶАҲИДАН, ТӮБИ ХУРДРО ҲАВО ДОДАН, ШИНОВАРӢ

1.3.1. Сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувоғики синну сол нишон дода метавонад.

БЕХАТАРӢ

1.4.1. Ҳамаи қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя мекунад.

АРЗИШҲО

1.5.1. Имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад ва дар он бештар иштирок мекунад.

Методикаи таълими фанни тарбияи ҷисмонӣ

Омӯзиши фанни тарбияи ҷисмонӣ мувофиқи методҳои зерин сурат мегирад:

Сохторӣ: назариявӣ, аудиовизуалӣ.

Амалӣ: машқ, такрор, хифзкунӣ, риояи қоидаҳои бехатарӣ ва арзишҳо.

Усули фаъол: мустақим, пайдарпай, иртиботӣ, алоқамандкунӣ, машқ, мустақил, талқин, табииӣ, ҳавасмандкунӣ, нақл, сұхбат, ҷустуҷӯ, мусобиқа, мубоҳиса.

Асоси таъминоти пурраи методӣ ва иттилоотии таълими фанни тарбияи ҷисмонӣ-ро ҷасоити омӯзиши ташкил медиҳанд, ки дар ҷузъи ҷараёни омӯзишу парвариш мавқеи муҳим доранд. Вазифаҳои таълимию тарбиявии ҷасоити таълим ҳамчун ҷузъи раванди таълиму тарбия аз инҳо иборатанд:

- баланд бардоштани сатҳи аёният, инчунин дастрасии маводди таълим ба хонанда, ки бе истифодаи ҷасоити таълим душвор аст;
- ҳосил намудани қаноатмандии ҳар чӣ бештар аз рушди фаъолияти маърифатии хонандагон;
- пайдо намудани манбаъҳои иттилоотие, ки ба сарфа намудани вақти асосӣ мусоидат менамоянд ва ба ин васила барои машқ кардан шароит фароҳам меоранд;
- истифодаи воситаҳои идоракуни фаъолияти маърифатии донишомӯзон аз тарафи омӯзгорону мураббиён.

Интихоб ва истифодаи ҷасоити таълим ба таври якҷоя бо назардошти ҳусусият ва ҷузъиёти ҷараёни таълим амалӣ карда мешавад.

Ҳучҷати асосӣ барои коркарди пурраи таъминоти методӣ ва иттилоотии фанни тарбияи ҷисмонӣ барномаи таълимӣ ба шумор меравад, ки мазмуни ҷараёни таълимиро мувофиқи талаботи истеҳсолоти имрӯза, пешрафти илмию техникӣ нисбат ба тайёр намудани мутахассисони баландпоя муйян мекунад.

Маҷмӯи ҷасоити таълим бояд мазмуни асосии маводи барномаро комилан фаро бигирад. Таъмини пурраи методиву иттилоотӣ ҳаминиро дар назар дорад, ки омӯзиши ҳар як мавзӯи барномаи таълимӣ бояд бо ҷасоиту таҷҳизоти зарурии таълим анҷом дода шавад.

Тақвияти методии ҷараёни омӯзиши парвариш бо назардошти афзалиятҳои тарбиявӣ ва ҳолатҳои таълимӣ интихоби ҷасоити муносиби омӯзишро пешниҳод менамояд.

Муносибати зарурии таъминоти методиву иттилоотии ҷараёни омӯзиши фанни тарбияи ҷисмонӣ тақозо дорад, ки ҷасоити таълим, фаъолияти омӯзандагии омӯзгор ва фаъолияти омӯзишиву маърифатии хонандаро дар

зинаи якуми таҳсилот дар ҷараёни таълиму тарбия, ҳангоми шиносой бо маводди омӯҳташаванд, машқ, мустаҳкамкунӣ, такмили малакаю маҳорат таъмин намояд.

Раванди омӯзиши тарбияи ҷисмонӣ ҷор ҷазифаи асосӣ - таълим, тарбия, машқ ва инкишофро дар бар мегирад. Таъмини пурраи методиву иттилоотии рафти таълиму тарбия ҳангоми омӯзиши фанни тарбияи ҷисмонӣ истифодаи самараноки ҳама гуна ҷазифаҳои васоити таълимро дар назар дорад.

Системаи таъминоти методиву иттилоотии фан иборат аст аз:

- **Асноди таълимӣ:** нақшай таълим, барномаи таълим, маҷмӯи нақшаҳои оянда, нақшай ҳарҳафтаине, нақшай тақвимӣ, нақшай дарсҳо, китоби дарсӣ, васоити аёни ёрирасон ва фехристи адабиёти иловагии зарурӣ.
- **Васоити таълимӣ барои донишомӯз:** китоби дарсӣ, дастури омӯзиш, роҳнамо, маҷмӯаи тавсияномаҳо барои кори мустақилона ва роҳнамо барои иҷрои машқҳои амалӣ.
- **Васоити таълимӣ барои дарс:** маводи аёни табииӣ, васоити техникии таълим, таҷхизоти варзишӣ, дастгоҳи барномасозии таълим.
- **Васоит барои омӯзгор:** усули ҳусусии таълими фан, коркарди методии мавзӯъҳои барнома ва машқи ҳар як намуди варзиш.

Вобаста ба ҳусусиятҳои синнусолӣ ва шавқу завқи хонандагон таълими фанни тарбияи ҷисмонӣ имконият медиҳад, ки хонандагон дорои салоҳиятҳои ибтидоии варзишӣ гарданд, доир ба онҳо дониши муайян пайдо намоянд ва дар мавридиҳои зарурӣ истифода баранд.

Босифату самаранок сурат гирифтани машғулияти фанни тарбияи ҷисмонӣ ва дараҷаи баланди азхуднамоии мавзӯъ аз тарафи хонандагон, ба ҳамаҷониба омода шудани омӯзгор ба дарс вобастагии зиёд дорад.

Барои ба дарс тайёрӣ дидан омӯзгори фанни тарбияи ҷисмонӣ ҷазифадор аст:

- мавзӯи дарсро аниқ карда, мақсад ва усули таълимро муайян намояд;
- саволҳои таълимиро оид ба мавзӯъ тартиб диҳад;
- аёнияту таҷхизоти варзиширо оид ба мавзӯъ интихоб намояд;
- ҷойи баргузор намудани машғулиятро муайян кунад;
- нақша-конспекти дарсро тартиб диҳад;
- амалҳоеро, ки ба хонандагон меомӯзад, пеш аз дарс машқ кунад;
- дар ҳолати зарурӣ бо сардорони синфҳо машғулияти дастурдихӣ гузаронад.

Дар нақша-конспект омӯзгор бояд мақсади таълимию тарбиявиро вобаста ба мавзӯъ муайян карда, усули таълим, саволҳои таълимиӣ, вақт, ҷойи машғулият, аёният ва равиши дарсро пурра тартиб дода, нишон диҳад, ки ба хонандагон чиро меомӯзад, бо ҷӣ онҳоро шинос менамояд ва иҷрои қадом амалҳои варзиширо аз онҳо талаб мекунад.

Оид ба мавзӯи ҳар як дарс омӯзгор бояд ба хонандагон рӯйхати адабиёти иловагӣ ва дастурҳои ёрирасонро пешниҳод кунад.

Пеш аз ҳар як машқе, ки омӯзгор ба шогирдон меомӯзад, бояд ба тарики инфиродӣ машқ кунад ин амалҳоро дар сатхи қасбӣ ба шогирдон нишон диҳад, махсусан ичрои амрҳо ҳангоми машғулияти амалии машқи саф ва ғайраҳоро.

Таҳияи нақшай машғулият муҳимтарин амали омӯзгор дар роҳи ноил шудан ба комёбиҳост. Дарс саҳнаест, ки омӯзгор дар он нақш мебозад, бинобар ин омодагии қаблӣ калидест барои муваффақ шудан ба мақсади дарс.

Омӯзгор бояд нақшай машғулиятҳоро вобаста ба талаботи усули таълими фан таҳия карда, одоби муошират ҳангоми машқ, риояи одоби варзиш ва талаботи амрҳоро пурра ба хонандагон фаҳмонад ва аз машғулияти муқаддимавӣ риояи онҳоро қатъӣ талаб намояд.

Шиносоии хонандагон бо фанни тарбияи ҷисмонӣ аз машғулияти муқаддимавӣ шурӯъ мешавад ва тавре онро баргузор бояд намуд, ки ҳисси интихоби тарзи ҳаёти солим дар хонандагон бедор гардида, ба омӯзиши фан мароқи хоса зоҳир намоянд. Муаррифии фан аз омӯзгор маҳорати баланди қасбиро талаб мекунад, зеро таълими фан хусусиятҳои хоси педагогӣ, равонӣ ва интихоби тарзи ҳаёти солимро дорост.

Гузоришиҳӣ дар дарси тарбияи ҷисмонӣ ҳамчун лаҳзаи муҳим ба ҳолати рӯҳӣ ва некандесии шаҳсӣ таъсири хубе дошта, хонандагонро ба ичрои дурусти амалҳои машқи варзиши ҳидоят мекунад.

Дуруст ташкил намудани машғулиятҳои фанни тарбияи ҷисмонӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ метавонад мӯчиби самаранок сурат гирифтани тарбия, баланд бардоштани маърифати варзишии хонандагон, солимию болидарӯҳии онҳо ва интихоби тарзи ҳаёти солим гардад.

**Намунаи тақсимоти соатхой таълимӣ
мувофиқи маводди барномаи тарбияи ҷисмонии
синфҳои I-IV аз ҳисоби 2 соат дар як ҳафта**

Т.р.	Муҳтавои барномаи таълимӣ	Синфҳо			
		1	2	3	4
1.	Асосҳои дониши варзишӣ				
2.	Гимнастика, гимнастикаи бадеӣ, акробатика, унсурҳои рақс ва бозиҳои серҳаракат.		26	26	26
3.	Унсурҳои бозиҳои варзишӣ (шашка ва шоҳмот)		20	20	20
4.	Варзиши сабук ва пойга.		20	18	18
5.	Шиноварӣ.		2	4	4
6.	Машғулиятҳои мустақилона.				
	ҶАМЪ:				
		Дар рафти машғулиятҳо			
		дар хона			
			68	68	68

Муассисаҳои таълимие, ки ҳавзҳои шиноварӣ надоранд, метавонанд ба ҷои соатҳои барои боби «Шиноварӣ» ҷудошуда варзиши сабук ва машқҳои ташаккулдиҳандай умумии ҷисмониро таълим диханд, vale омӯзгорони фанни тарбияи ҷисмонӣ бояд ба хонандагон оид ба шиноварӣ ва қоидаҳои бехатарӣ маълумоти пурра диханд.

Ба хонандагон омӯзонидани одитарин унсурҳои мустақилона назорат намудани ташаккули ҷисми худ, набзи худ ва риояи меъёрҳои варзишӣ вобаста ба синну сол, инчунин расонидани ёрии тиббӣ ҳангоми ҷароҳатҳои сабук дар дарси тарбияи ҷисмонӣ ҳатмист.

**Барномаи таълими салоҳиятнокӣ барои синфи 1-ум
68 соат.**

Боби 1. Асосҳои дониши варзишӣ, гимнастика, гимнастикаи бадеӣ, акробатика, унсурҳои рақс, бозиҳои серҳаракат ва машғулиятҳои мустақилона --26 соат

§ 1. Моҳияти фанни тарбияи ҷисмонӣ – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- моҳияти тарбияи ҷисмонӣ ва машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- мағҳуми тарбияи ҷисмониро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- солимии ҷисмониро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- тарзи ҳаёти солимро ба тарзи сода баён намоянд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Мағҳуми ҷисм ва тарбияи он. Зарурати тарбияи ҷисмонӣ барои одамон. Тарбияи ҷисмонӣ ва тарзи ҳаёти солим. Тарбияи ҷисмонӣ ва ҷомеаи солим.

Усули таълим. Омӯзгор дарси мазкурро чӣ тавр ба роҳ монда метавонад? Дар поён якчанд зинаи намунавии таълими дарси мазкур пешниҳод мегардад. Омӯзгор дар асоси онҳо дарсро ба роҳ монда, инчунин

метавонад нақшай дарсро тартиб диҳад. Ҳар як омӯзгор бояд кӯшиш кунад, ки дониш, малака ва маҳорати заруриро оид ба мавзӯй фаро гирифта, барои ташаккули салоҳиятҳои хонандагон замина гузорад.

1. Хонандагонро дар саф чо ба чо намуда, салом диҳед. Дар бораи тарбияи ҷисмонӣ муҳтасар ба шакли сода маълумот диҳед. Шарҳи мағҳуми ҷисм, тарбияи он ва мақсади машқҳои ҷисмониро фаҳмонед. Оид ба солимӣ ва тарзи ҳаёти солим маълумоти умумӣ диҳед. Ҳангоми нақл кӯшиш намоед, ки қалимаҳои содоро истифода баред. Барои нақл аз матни тарбияи ҷисмонӣ ва саломатӣ (Сафаров Ш.А., Губанова Л.А. Тарбияи ҷисмонӣ, синфҳои 1–4, 2009) истифода баред.

2. Аз хонандагон ҳоҳиш кунед, ки узвҳои асосии бадани ҳудро номбар кунанд: Масалан, сар, қафаси сина, бадан, шикам, пой, даст, гардан, таҳтапушт, устухонҳои кос. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Масалан, шахс бо дастонаш чӣ кор мекунад? Гардан барои инсон чӣ лозим аст? Боз саволҳои бештар пешниҳод намоед. Сипас вазифаи ҳар як узви баданро ба хонандагон шарҳ диҳед.

3. Ба хонандагон фаҳмонед, ки машқҳои пагоҳирӯзӣ бояд дар речай рӯзи ҳар як шаҳс бошад. Речай рӯзи намунавиро ба хонандагон пешниҳод намоед. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки онро шарҳ диҳанд, яъне сахару нисфиҳирӯзӣ ва бегоҳ мувофиқи реча бо қадом корҳо машғуланд.

4. Хонандагонро таъкид кунед, ки ҳар рӯз ба машқҳои гимнастикаи пагоҳирӯзӣ машғул шудан муҳим аст. Синфро назорат карда, барои шарҳи речай рӯз ба хонандагон ёрӣ расонед. Дар охир аз якчанд хонанда ҳоҳиш намоед, ки речай рӯзашро ба аҳли синф муаррифӣ кунад.

5. Якчанд намунаи машқҳои содоро ба хонандагон намоиш диҳед. Машқҳои дар ҷойи ист қадам задан, ба тарафҳо ёzonдани дастҳо ва мисли шапалак қанот заданро якҷоя бо хонандагон иҷро намоед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

6. Ба якчанд хонанда фармоед, ки намунаи машқро иҷро кунанд: Хонандагони дигар бодиққат мушоҳида кунанд. Шумо метавонед якчанд хонандай дигарро низ ҷалб кунед.

7. Ба хонандагон гӯед, ки ҳар саҳар ин машқҳоро дар хона шаш ё ҳашт маротиба иҷро кунанд.

Арзёбӣ. Омӯзгор фаъолияти хонандагон ва натиҷаҳои таълимии онҳоро тавассути нишондиҳандаҳои зерин санҷида, ба онҳо бояд мувофиқи ҳолҳои гирифтаашон баҳо гузошта, фаъолияташонро арзёбӣ намояд.

1.	Хонанда тарбияи ҷисмонӣ ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Тарзи ҳаёти солимро ба тарзи сода шарҳ медиҳад	1
3.	Якчанд намунаи машқҳои одиро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Одитарин унсурҳои мустақилона назорат кардани ташаккули ҷисми ҳудро медонад	1
5.	Қоидаҳои одии бехатариро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 2. Машқҳои чисмонӣ ва речай рӯз – 1 соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти тарбияи чисмонӣ ва машқҳои чисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- мағҳуми машқҳои тарбияи чисмонӣ ва речай рӯзро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- дар бораи машқҳои чисмонӣ ва речай рӯз ақидаҳояшонро гуфта тавонанд;
- тарзи ҳаёти солимро фаҳманд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми дарс риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Машқҳои чисмонӣ ва речай рӯз. Зарурати машқҳои чисмонӣ ва речай рӯз. Тарбияи чисмонӣ ва тарзи ҳаёти солим. Тарбияи чисмонӣ ва ҷомеаи солим.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқҳои чисмонӣ ва речай рӯз муҳтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқи чисмонӣ ва речай рӯзро фаҳмонед. Оид ба солими ҳаёти солим маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Шарҳи муҳтасари таърихи пайдоиши бозиҳои варзишӣ. Муҳим будани тарбияи чисмонӣ барои пайдоиши инсоният, моҳияти тарбияи чисмонӣ ва машқҳои чисмониро барои саломатӣ шарҳ дихед. Аз хонандагон пайваста оид ба пайдоиши варзиш ва аҳамияти он пурсед. Ба онҳо барои ҷавоб додан ёрӣ расонед.

3. Речай рӯзро шарҳ дихед. Диққати хонандагонро ба риояи речай рӯз, беҳдошти шахсӣ ва машқҳои мустаҳкамкунандай чисм ҷалб кунед. Муҳим будани пӯшидани либоси варзишӣ ҳангоми машқро фаҳмонед.

Машқҳои содаи чисмониро (Расми 1, с.17 Сафаров Ш.А., Губанова “Тарбияи чисмонӣ”, синфҳои 1- 4, 2009) дунафарӣ иҷро намоянд.

4. Таъкид кунед, ки хонандагон бештар ба машқҳои мустаҳкамкунандай чисм машғул шаванд. Тартиби иҷрои речай рӯз ва риояи қоидаҳои одитарини бехатариро фаҳмонед. Машқҳои содаи “Дар ҷой қадам задан”, “Ба пеш ва боло ёzonдани дастхо”-ро ба хонандагон нишон дихед. Машқҳоро якҷоя бо хонандагон иҷро намоед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба машқ кунед.

5. Ба хонандагон фармоед, ки тарзи ҳаёти солим ва беҳдошти шахсиро шарҳ диханд, ҳангоми ҷавобдӣ ба онҳо ёри расонед. Рафти иҷрои дурустӣ супоришҳо ва машғулиятҳо назорат намоед.

6. Ба хонандагон таъкид кунед, ки ҳар рӯз бо машқҳои гимнастикаи пагоҳирӯзӣ машғул шудан муҳим аст. Якчанд машқи содаи гимнастикиро бо аҳли синф иҷро кунед.

Дар охир аз якчанд хонанда ҳоҳиш кунед, ки намунаи беҳтарини машқро нишон диханд.

7. Якчанд намунаи дигари машқи пагохирӯзиро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя машқ кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба машқ кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки ҳар сахар ин машқҳоро дар хона шаш ё ҳашт маротиба ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Машқҳои ҷисмонӣ ва зарурати онҳоро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Зарурати риояи речай рӯзро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
3.	Речай рӯзро риоя карда, одитарин унсурҳои мустақилона назорат намудани ташаккули ҷисми худро медонад.	1
4.	Якчанд намунаи машқҳои оддиро ичро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои бехатарро риоя мекунад.	1
Ҷамъ:		5

§ 3.4. Сафороӣ – 2 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдути машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес)..

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- мағҳуми сафороӣ ва амрҳои онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;

- оростани радифро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- тарзи оростани қаторро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- оростани радиф ва қаторро ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои сафороиро риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Оростани радиф ва қатор. Амрҳои «Ба як (ду) қатор саф-ОРО!», «Ба як (ду) радиф саф ОРО!», «Рост - ИСТ!», «Рост-ГАРД!», «Чап-ГАРД!», «Ақиб-ГАРД!» ва «Пароканда-ШАВ!».

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом додан. Дар бораи сафороӣ маълумот додан. Ба таври сода шарҳ додани мағҳуми радиф ва қатор. Ба хонандагон амрҳои сафкаширо дуруст фаҳмонед. Тарзи сафороиро дар радиф ба хонандагон нишон дихед. Тарзи сафкаширо дар қатор ба хонандагон нишон дихед.

2. Аз хонандагон пурсидани тарзи оростани радиф ва қатор. Ба онҳо барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Бо ёрии омӯзгор машқ кунад.

3. Амрҳои сафороӣ, ба тарафҳо гаштан ва моҳияти онҳоро ба хонандагон фаҳмонед. Машқҳои сафороӣ ва амрҳоро каме шарҳ дихед. Диққати хонандагонро ба иҷрои оростани радифу қатор ҷалб намоед. Оростани радиф ва қаторро ба хонандагон нишон дихед. Амрҳои «Ба як қатор саф-ОРО!», «Ба як радиф саф-ОРО!», «Рост-ИСТ!», «Рост-ГАРД!»,

«Чап-ГАРД!», «Ақиб - ГАРД!» ва «Пароканда - ШАВ!» - ро бо ёрии омұзгор машқ кунанд.

4. Намунаи машқи сафкаширо ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якция ичро кунед. Хонандагон намунахоро якчанд маротиба машқ намоянд.

5. Хонандагонро таъкид намоед, ки дуруст оростани радиф ва қатор мұхим аст. Аз онҳо хоҳиши кунед, ки намунаи дуруст оростани радиф ва қаторро нишон диҳанд. Синфро якция назорат карда, ба хонандагон ҳангоми сафорой ёрй расонед.

6. Ичрои амрҳои «Ба як радиф саф-ОРО!», «Рост - ИСТ!», «Рост-ГАРД!», «Чап-ГАРД!», «Ақиб-ГАРД!» ва «Пароканда ШАВ!» - ро бо хонандагон машқ кунед.

7. Аз хонандагон хоҳиши кунед, ки ичрои дурусти амрҳои «Ба як қатор саф-КАШ!», «Ба як радиф саф-ОРО!», «Рост - ИСТ!», «Рост-ГАРД!», «Чап-ГАРД!», «Ақиб-ГАРД!» ва «Пароканда ШАВ!» - ро машқ намоянд.

8. Дар охир аз хонандагон хоҳиши кунед, ки ичрои амрҳои «Рост-ИСТ!», «Рост-ГАРД!», «Чап-ГАРД!» ва «Ақиб-ГАРД!» - ро мустақилона машқ намоянд.

Арзёбай:

1.	Сафороиро бо ёрии омұзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Мазмуни амрҳои сафороиро мефаҳмад	1
3.	Оростани радиф ва қаторро ичро мекунад	1
4.	Мувоғиқи тартиб амрҳои сафороиро ҳангоми машқҳои ғисмоний ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои сафороиро риоя мекунад	1
Чамъ:		5

§ 5. Дуруст нигоҳ доштани сар ва бадан ҳангоми сафорой – 1 соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

– ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди машқҳои ғисмонии сода идора менамояд (фитнес).

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- тарзи дуруст нигоҳ доштани сар ва баданро ҳангоми сафкашій донанд;
- тарзи дуруст нигоҳ доштани сар ва баданро ҳангоми сафкашій бо ёрии омұзгор шарҳ дода тавонанд;
- тарзи дуруст нигоҳ доштани сар ва баданро ҳангоми сафкашій (амри «НИЗОМ») ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои дуруст нигоҳ доштани сар ва баданро ҳангоми сафорой риоя намоянд;

Мундариҷаи таълим. Тарзи дуруст нигоҳ доштани сар ва бадан ҳангоми сафорой. Машқи нигоҳ доштани сар ва бадан ҳангоми сафорой ва амри «НИЗОМ».

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф чобачо намуда, салом додан. Ба хонандагон дуруст нигоҳ доштани сар ва баданро ҳангоми сафорой дуруст фаҳмонида, онҳоро дар саф чобачо кунед. Тарзи дуруст нигоҳ доштани сар ва баданро ҳангоми сафкашӣ дар радиф ва қатор ба тарзи сода ба хонандагон фаҳмонед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Дуруст нигоҳ доштани сар ва бадан ҳангоми машқҳои сафкашӣ чӣ аҳамият дорад? Ҳаракати гардан барои инсон чӣ лозим аст? Метавонед саволҳои бештар дихед. Сипас вазифаи ҳар як узви баданро ба хонандагон шарҳ дихед. Ба онҳо барои ҷавоб додан ёрӣ расонед.

3. Диққати хонандагонро ба ичрои машқи дуруст нигоҳ доштани сар ва бадан ҳангоми сафкашӣ ҷалб кунед. Ичрои дурусти нигоҳ доштани сар ва баданро ҳангоми машқҳои сафкашӣ амалӣ ба хонандагон нишон дода, аз онҳо ҳоҳиш намоед, ки бо ҳамдигар дунафарӣ машқ кунанд.

4. Ба хонандагон фаҳмонед, ки дуруст нигоҳ доштани сар ва бадан ҳангоми сафкашӣ барои ҳар як шахс зарур аст. Намунаи дуруст нигоҳ доштани сар ва бадан ҳангоми сафкаширо ба хонандагон нишон дихед. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки онро шарҳ диханд ва ичро намоянд.

5. Ба хонандагон таъкид намоед, ки дуруст нигоҳ доштани сар ва бадан ҳангоми сафкашӣ муҳим аст. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки намунаи дуруст нигоҳ доштани сар ва бадан ҳангоми сафкаширо нишон диханд. Синфро назорат карда, барои дуруст ичро кардани машқ ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқи сафкашии содаро ба хонандагон нишон дода, амри «НИЗОМ» - ро бо онҳо якҷоя ичро намоед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

7. Ба хонандагон фармоед, ки дуруст нигоҳ доштани сару бадан ҳангоми сафкашӣ ва ичрои амри «НИЗОМ» - ро мустақилона машқ кунанд: Шумо метавонед якчанд хонандай дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб намоед.

8. Дар охир ба хонандагон фармоед, ки дуруст нигоҳ доштани сару бадан ва ичрои амри «НИЗОМ» - ро мустақилона машқ кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Дуруст нигоҳ доштани сар ва баданро ҳангоми машқҳои сафкашӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Мувофиқи тартиб дуруст нигоҳ доштани сару бадан амри «НИЗОМ» - ро ҳангоми сафкашӣ ичро мекунад	1
3.	Ҳангоми машқҳои сафкашӣ сар ва баданро дуруст нигоҳ дошта, ба рафиқонаш ҳалал намерасонад	1
4.	Тартиби муайяншударо дар саф ҳангоми машқҳои ҷисмонӣ ичро мекунад	1
5.	Қоидоҳои муқарраршударо риоя мекунад.	1
Ҷамъ:		5

§ 6. Роҳгардии варзишӣ – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдути машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес).

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- тарзи дурусти роҳгардии варзиширо бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- роҳгардии варзиширо ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои дуруст ичро намудани роҳгардии варзиширо риоя кунанд;
- ҳангоми роҳгардии варзишӣ қоидаҳои бехатариро риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усулҳои дурусти роҳгардии варзишӣ. Тарзи ичрои дурусти роҳгардии варзишӣ. Машқи дуруст ичро намудани роҳгардии варзишӣ.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо карда, салом диҳед. Дар бораи роҳгардии варзишӣ ва моҳияти он ба шакли сода маълумот диҳед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред. Барои нақл аз матни тарбияи ҷисмонӣ ва саломатии (Сафаров Ш.А., китоби дарсии “Тарбияи ҷисмонӣ” барои синфҳои 1- 4-ум (Сафаров Ш. А, Губанова Л.А., 2009) истифода баред.

2. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, роҳгардии варзиширо нишон диҳед. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти роҳгардии варзишӣ ҷалб намоед. Ичрои дурусти роҳгардии варзиширо дар амал бо хонандагон машқ кунед.

3. Аз хонандагон ҳоҳиш кунед, ки роҳгардии варзиширо шарҳ диҳанд. Ҳангоми ҷавоб додан ёрӣ расонед. Таъкид кунед, ки қоидаҳои роҳгардии варзиширо риоя намудан муҳим аст.

4. Ба хонандагон нишон додани намунаи роҳгардии варзишӣ. Машқи дунафарӣ ва чорнафарии роҳгардии варзишӣ бо хонандагон.

5. Ҳоҳиш намоед, ки якчанд хонанда роҳгардии варзиши дурустро ичро кунанд. Диққати хонандагонро ба роҳгардии дурусти варзишӣ ҷалб намоед.

6. Баъди нишон додани намунаи роҳгардии варзишӣ ба хонандагон, ҳамроҳи онҳо машқ кунед. Ин намунаро якчанд маротиба такрор кунед.

7. Аз як хонанда ҳоҳиш намоед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронда, хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш диҳед, ки роҳгардии варзиширо дар хона машқ кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Бо ёрии омӯзгор роҳгардии варзиширо шарҳ дода метавонад	1
2.	Моҳияти роҳгардии варзиширо медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб роҳгардии варзиширо дуруст ичро мекунад	1
4.	Одитарин унсурҳои мустақилона назорат кардани ташаккули чисми худро ҳангоми роҳгардии варзиший медонад	1
5.	Қоидаҳои роҳгардии варзиширо риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 7. Машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ – 1 соат.

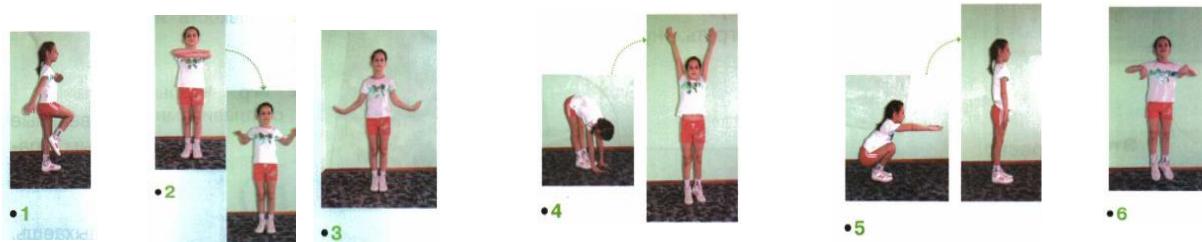
Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуни машқҳои чисмонии сода идора мекунад. (фитнес).

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- моҳияти машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро донанд;
- машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро 10 маротиба ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои дурусти машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усулҳои дурусти машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ. 1. Дар ҷойи ист қадам задан. 2. Ба тарафҳо ёzonдани дастҳо. 3. Мисли шапалак қанот задан. 4. Ҳаму рост намудани қомат ва ёzonдани дастҳо ба боло. 5. Дастҳо ба пеш, нишастан ва хестан. 6. Мисли харгӯшак частан. Ҳар як намуди машқ 10 маротиба ичро карда мешавад.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом додан. Дар бораи моҳияти машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ барои саломатӣ маълумот дихед. Ба хонандагон дуруст ичро намудани машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро ба тарзи сода фаҳмонед. Ичрои ҳар як машқро нишон дихед.

2. Аз хонандагон пурсед, ки ичро намудани машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ барои саломатӣ чӣ аҳамият дорад? Ба онҳо

барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Машқҳои 1 ва 2-ро бо якчанд хонанда иҷро кунед.

3. Намунаи 3 ва 4-и машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро ба хонандагон нишон дихед. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Ин машқҳоро бо хонандагон якҷоя иҷро кунед. Ба хонандагон фаҳмонед, ки машқҳои гимнастикаи пагоҳирӯзӣ бояд дар речай рӯзи ҳар як шаҳс бошанд.

4. Диққати хонандагонро ба иҷро намудани машқҳои 5 ва 6-и комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ҷалб кунед. Ба хонандагон фармоед, ки бо ҳамдигар дунафарӣ машқҳои 5 ва 6 –ро иҷро кунанд.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки ҳар рӯз ба машқҳои комплексии гимнастикаи пагоҳирӯзӣ машғул шудан муҳим аст. Аз онҳо ҳоҳиш намоед, ки беҳтарин намунаи машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро нишон диханд. Синфро назорат карда, барои иҷрои машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро якчанд маротиба чун намуна бо аҳли синф иҷро кунед. Ба якчанд хонанда фармоед, ки намунаи ин машқро ба аҳли синф нишон диханд.

7. Аз як хонанда ҳоҳиш намоед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки ҳар саҳар ин машқҳоро дар хона 10 маротиба иҷро кунанд ва таъкид намоед, ки иҷрои машқҳои комплексии гимнастикаи пагоҳирӯзӣ барои солимии ҷисм муҳим аст.

Арзёбӣ:

1.	Дуруст иҷро намудани машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Унсурҳои мустақилона иҷро намудани машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Ҳангоми иҷро кардани машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ба рафиқонаш ҳалал намерасонад	1
5.	Қоидаҳои дуруст иҷро намудани машқҳои комплексии якуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 8. Машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳияти зерин равона карда мешавад:

- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес).

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро донанд;
- машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро 10 маротиба ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои дурусти машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. 1. Дар ҷойи ист қадам задан. 2. Бо тарафҳои беруни панҷаи пойҳо ҳаракат кардан. 3. Мисли хирсаки каҷпо ҳаракат кардан. 4. Ёzonдани дастҳо. 5. Ҳам кардани қомат ва рост шудану қоматро боло бардоштан. 6. Ҳам шуда бо дастон мисли чарҳ давр задан. 7. Мисли харгӯшак бо ду пой частан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом диҳед.

Аз аҳамияти машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ огоҳ кунед. Дар бораи манфиати машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ маълумот диҳед. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ба тарзи сода ба хонандагон фаҳмонед. Аз хонандагон пурсед, ки ичро кардани машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ барои саломатӣ чӣ аҳамият дорад? Боз якчанд саволи дигар диҳед. Ба онҳо барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Фаҳмонед, ки ҳар як намуди машқ 10 маротиба ичро карда мешавад. Ба хонандагон фаҳмонед, ки машқҳои гимнастикаи пагоҳирӯзӣ бояд дар речай рӯзи ҳар як шаҳс бошанд.

2. Намунаи машқҳои 1 ва 2 –ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Диққати дигаронро ба икрои дурусти машқ ҷалб намоед. Намунаи беҳтаринро як хонанда нишон диҳад.

3. Намунаи машқҳои 3 ва 4 –ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро намоед. Ба онҳо фармоед, ки онро шарҳ диҳанд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Ин машқро бо хонандагон якҷоя ичро кунед. Намунаи беҳтаринро хонандагони хоҳишманд нишон диҳанд.

4. Намунаи машқҳои 5 ва 6 –ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед: Диққати хонандагонро ба икрои дурусти машқҳои 5 ва 6-и комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ҷалб кунед. Ба хонандагон фармоед, ки бо ҳамдигар дунафарӣ машқҳои 5 ва 6 –ро ичро кунанд. Намунаи беҳтаринро хонандагони хоҳишманд нишон диҳанд.

5. Намунаи машқҳои 5, 6 ва 7 –ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Намунаи беҳтаринро хонандагони хоҳишманд нишон диҳанд

ва машқҳои 5, 6 ва 7 -и комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо аҳли синф машқ кунанд.

6. Машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро якчанд маротиба бо аҳли синф ичро кунед. Машқро назорат карда, хатоҳоро ислоҳ намоед. Намунаи машқи беҳтаринро як хонанда нишон диҳад.

7. Аз як хонанда хоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед синфро ба гурӯҳҳо чудо карда, якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш диҳед, ки пагоҳирӯзӣ ин машқҳоро дар хона 10 маротиба ичро кунанд. Хонандагонро таъкид намоед, ки ҳар рӯз ба машқҳои комплексии гимнастикаи пагоҳирӯзӣ машғул шудан барои солимии ҷисм муҳим аст.

Арзёбӣ:

1.	Дуруст ичро кардани машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад.	1
2.	Унсурҳои мустақилона ичро кардани машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро медонад.	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро дуруст ичро мекунад.	1
4.	Ҳангоми ичро кардани машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ба рафиқонаш ҳалал намерасонад.	1
5.	Қоидаҳои дуруст ичро кардани машқҳои комплексии дуюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро риоя мекунад.	1
Ҷамъ:		5

§ 9. Машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳияти зерин равона карда мешавад:

– ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад. (фитнес).

- аз моҳияти машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ огоҳ аст;
- машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро пайваста ичро мекунад, саломатии худро зери назорат қарор медиҳад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- аҳамияти машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро донанд;
- машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро 10 маротиба ичро карда тавонанд;

— қоидаҳои дурусти машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. 1. Усулҳои дурусти машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ. 2. Дар ҷойи ист қадам задан. 3. Сарро ба пеш хам кардан. 4. Аз миён хам шуда дастҳоро ба панҷаи пой расонидан. 5. Рост истода, пойҳоро ба тарафҳо кушодан. Нишаста бо дастҳо такя карда, баъд зонуҳоро оғӯш кардан. 6. Ба пушт хобида, бо пойҳо аз 1 то 10 тасвир кардан. 7. Дастҳо дар миён бо як пой ҷаҳидан ва иваз кардани ҷаҳиш бо пойи дигар. 18. Дар як пой мувозинатро нигоҳ дошта, то 10 ҳисоб кардан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом додан. Ба хонандагон дуруст ичро кардани машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро фаҳмонед. Дар бораи манфиати машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ маълумот диҳед. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро ба тарзи сода ба хонандагон фаҳмонед. Аз хонандагон пурсед, ки ичро кардани машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ барои саломатӣ чӣ аҳамият дорад? Ба онҳо барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Фаҳмонед, ки ҳар як намуди машқ 10 маротиба ичро карда мешавад. Ба хонандагон фаҳмонед, ки машқҳои гимнастикаи пагоҳирӯзӣ бояд дар речай рӯзи ҳар як шаҳс бошанд.

2. Намунаи машқҳои 1 ва 2 –ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Диққати дигаронро ба икрои дурусти машқ ҷалб кунед. Намунаи беҳтаринро як хонанда нишон диҳад.

3. Намунаи машқҳои 3 ва 4 –ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки онро шарҳ диҳанд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Ин машқро бо хонандагон якҷоя ичро кунед. Намунаи беҳтаринро хонандагони ҳоҳишманд нишон диҳанд.

4. Намунаи машқҳои 5 ва 6 –ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Диққати хонандагонро ба икрои дурусти машқҳои 5 ва 6-и комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ҷалб кунед. Аз хонандагон ҳоҳиш кунед, ки бо ҳамдигар дунафарӣ машқҳои 5 ва 6 –ро ичро намоянд. Намунаи беҳтаринро хонандагони ҳоҳишманд нишон диҳанд.

5. Намунаи машқҳои 5, 6 ва 7 –ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро намоед. Намунаи беҳтаринро хонандагони ҳоҳишманд нишон диҳанд ва машқҳои 5, 6 ва 7 -и комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо аҳли синф машқ кунанд.

6. Машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро якчанд маротиба бо аҳли синф машқ кунед. Машқро назорат карда, хатоҳоро ислоҳ кунед. Намунаи машқи беҳтаринро як хонанда нишон диҳад.

7. Аз як хонанда ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед синфро ба

гурӯҳҳо чудо карда, якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки пагоҳирӯзӣ ин машқҳоро дар хона 10 маротиба ичро кунанд. Хонандагонро таъкид кунед, ки ҳар рӯз ба машқҳои комплексии гимнастикаи пагоҳирӯзӣ машғул шудан барои солимии чисм муҳим аст.

Арзёбӣ:

1.	Дуруст ичро кардани машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Унсурҳои мустақилона ичро кардани машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро дуруст ичро мекунад	1
4.	Ҳангоми ичро кардани машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ба рафиқонаш ҳалал намерасонад	1
5.	Қоидаҳои дуруст ичро кардани машқҳои комплексии сеюми гимнастикаи пагоҳирӯзиро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 10. Машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

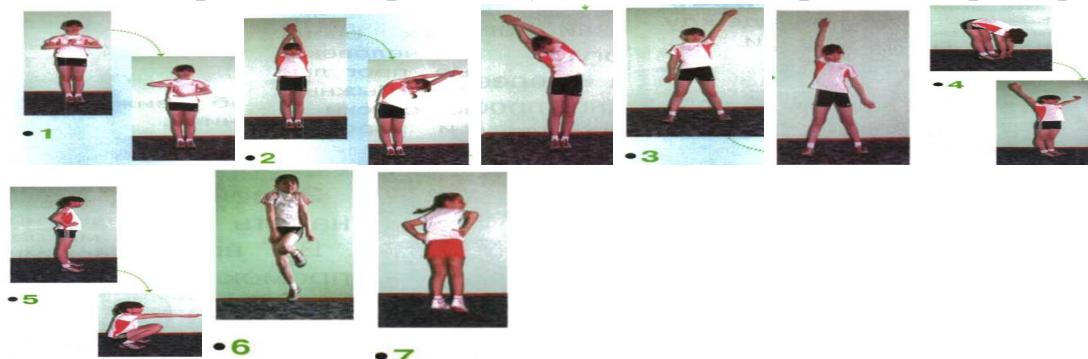
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди машқҳои чисмонии сода идора мекунад. (фитнес).
- аз моҳияти машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ огоҳ аст.
- машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагоҳирӯзиро пайваста ичро мекунад, саломатии худро зери назорат қарор медиҳад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- аҳамияти машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагоҳирӯзиро донанд;
- машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагоҳирӯзиро 10 – маротиба ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои дурусти машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагоҳирӯзиро риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усулҳои дурусти машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ 1. Панҷаҳоро бо ҳам пайваст карда, аввал ба пеш ва баъд ба қафаси сина овардан. 2. Дастҳоро пайваст карда ба боло бардошта, ба тарафи чапу рост ҳам шудан. 3. Дасти рост ба боло, дасти чап ба поён ва баръакс. 4. Аз миён ҳам шуда, дастҳоро ба нӯги панҷаҳои пой расонидан. 5. Пойҳо якҷоя, дастҳо дар миён, нишаста хестан. 6. Дар

чойи ист бо пойи чап ва рост ҷаҳидан. 7. Ба ҳар ду пой дар ҷойи ист ҷаҳида, давр задан. Ҳар як намуди машқ 10 маротиба ичро карда мешавад.

Усули тълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо карда, салом додан. Ба хонандагон дуруст ичро кардани машқҳои комплексии ҷоруми гимнастикаи пагоҳирӯзиро фаҳмонед. Дар бораи манфиати машқҳои комплексии ҷоруми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ маълумот дихед. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои комплексии ҷоруми гимнастикаи пагоҳирӯзиро ба таври сода ба хонандагон фаҳмонед. Аз хонандагон пурсед, ки ичро кардани машқҳои комплексии ҷоруми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ барои саломатӣ чӣ аҳамият дорад. Боз якчанд саволи дигар дихед. Ба онҳо барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Фаҳмонед, ки ҳар як намуди машқ 10 маротиба ичро карда мешавад. Ба хонандагон фаҳмонед, ки машқҳои гимнастикаи пагоҳирӯзӣ бояд дар реҷаи рӯзи ҳар як шахс бошанд.

2. Намунаи машқҳои 1 ва 2-ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Диққати дигаронро ба ичрои дурусти машқ ҷалб намоед. Намунаи беҳтаринро як хонанда нишон дихад.

3. Намунаи машқҳои 3 ва 4-ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Ин машқро бо хонандагон якҷоя ичро намоед. Намунаи беҳтаринро хонандагони ҳоҳишманд нишон диханд.

4. Намунаи машқҳои 5 ва 6-ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти машқҳои 5 ва 6-и комплексии ҷоруми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ҷалб намоед. Аз хонандагон ҳоҳиш кунед, ки бо ҳамдигар дунафарӣ машқҳои 5 ва 6-ро ичро кунанд. Намунаи беҳтаринро хонандагони ҳоҳишманд нишон диханд.

5. Намунаи машқҳои 5, 6 ва 7-ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Намунаи беҳтаринро хонандагони ҳоҳишманд нишон диханд. Машқҳои 5, 6 ва 7-и комплексии ҷоруми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо аҳли синф ичро кунед.

6. Машқҳои комплексии ҷоруми гимнастикаи пагоҳирӯзиро якчанд маротиба бо аҳли синф машқ кунед. Машқро назорат карда, хатоҳоро ислоҳ кунед. Намунаи машқи беҳтаринро як хонанда нишон дихад.

7. Аз як хонанда ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед синфро ба гурӯҳҳо ҷудо карда, якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб намоед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки пагохирұзӣ ин машқҳоро дар хона 10 маротиба ичро кунанд. Хонандагонро таъкид намоед, ки ҳар рұз ба машқҳои комплексии гимнастикаи пагохирұзӣ машғул шудан, барои солимии чисм муҳим аст.

Арзёбӣ:

1.	Дуруст ичро кардани машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагохирұзиро бо ёрии омұзгор шарх дода метавонад	1
2.	Унсурхой мустақилона ичро кардани машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагохирұзиро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагохирұзиро дуруст ичро мекунад	1
4.	Ҳангоми ичро кардани машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагохирұзӣ ба рафиқонаш халал намерасонад	1
5.	Қоидаҳои дуруст ичро кардани машқҳои комплексии чоруми гимнастикаи пагохирұзиро риоя менамояд	1
Ҷамъ:		5

§ 11. Машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагохирұзӣ – 1 соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

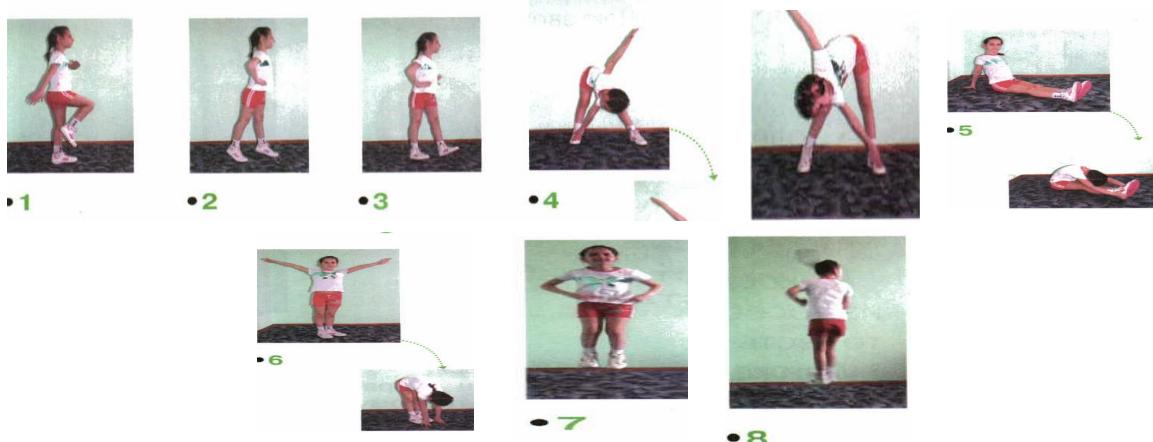
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди машқҳои чисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- аз моҳияти машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагохирұзӣ огоҳ аст. Машқҳои комплексии гимнастикаи пагохирұзиро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад, саломатии худро зери назорат қарор медиҳад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- моҳияти машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагохирұзиро донанд;
- машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагохирұзиро бо ёрии омұзгор шарх дода тавонанд;
- машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагохирұзиро 10 маротиба ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои дурусти машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагохирұзиро риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усулҳои дурусти машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагохирұзӣ. 1. Қадамзанӣ дар ҷой. 2. Бо нұғи пой роҳ гаштан. 3. Бо тарафи беруни панҷаҳои пой роҳ гаштан. 4. Пойҳоро ёзонида, аз миён ҳам шуда, дастхоро ҷарх занонидан. 5. Дар ҷойи ист пойҳоро дароз карда нишаста, ба дастҳо такя кардан, ҳам шуда сарро ба зону ва дастхоро ба панҷаҳои пой расонидан. 6. Дастхоро ба китф рост карда, аз миён ҳам

шуда, дастхоро ба нүги пой расонидан. 7. Мисли харгүшак чаҳидан. 8. Бо ҳар ду пой чаҳида, давр задан.

Усули таълим . 1. Хонандагонро дар саф чобаҷо намуда, салом додан. Ба хонандагон дуруст ичро кардани машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро фаҳмонед. Дар бораи манфиати машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ маълумот дихед. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро ба тарзи сода ба хонандагон фаҳмонед. Аз хонандагон пурсед, ки ичро кардани машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ барои саломатӣ чӣ аҳамият дорад? Боз якчанд саволи дигар дихед. Ба онҳо барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Фаҳмонед, ки ҳар як намуди машқ 10 маротиба ичро карда мешавад. Ба хонандагон фаҳмонед, ки машқҳои гимнастикаи пагоҳирӯзӣ бояд дар речай рӯзи ҳар як шахс бошанд.

2. Намунаи машқҳои 1 ва 2-ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Диққати дигаронро ба икрои дурусти машқ ҷалб намоед. Намунаи беҳтаринро як хонанда нишон дихад.

3. Намунаи машқҳои 3 ва 4-ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро намоед. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Ин машқро бо хонандагон якҷоя ичро кунед. Намунаи беҳтаринро хонандагони ҳоҳишманд нишон диханд.

4. Намунаи машқҳои 5 ва 6-ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро намоед. Диққати хонандагонро ба икрои дурусти машқҳои 5 ва 6-и комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ҷалб кунед. Аз хонандагон ҳоҳиш намоед, ки бо ҳамдигар дунафарӣ машқҳои 5 ва 6-ро ичро кунанд. Намунаи беҳтаринро хонандагони ҳоҳишманд нишон диханд.

5. Намунаи машқҳои 7 ва 8-ро нишон дода, бо якчанд хонанда ичро кунед. Намунаи беҳтаринро хонандагони ҳоҳишманд нишон диханд. Машқҳои 7 ва 8-и комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо аҳли синф машқ кунед.

6. Машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро якчанд маротиба бо аҳли синф ичро кунед. Машқро назорат карда, хатоҳоро ислоҳ намоед. Намунаи машқи беҳтаринро як хонанда нишон дихад.

7. Аз як хонанда хохиш намоед, ки машқро ба чойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамой кунад. Шумо метавонед синфро ба гурӯҳҳо ҷудо карда, якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамой ҷалб намоед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки пагоҳирӯзӣ ин машқҳоро дар хона 10 маротиба ичро қунанд. Хонандагонро таъкид қунед, ки ҳар рӯз ба машқҳои комплексии гимнастикаи пагоҳирӯзӣ машғул шудан барои солимии ҷисм муҳим аст.

Арзёбӣ:

1.	Дуруст ичро кардани машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Унсурҳои мустақилона ичро кардани машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро дуруст ичро мекунад	1
4.	Ҳангоми ичро кардани машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзӣ ба рафиқонаш ҳалал намерасонад	1
5.	Қоидаҳои дуруст ичро кардани машқҳои комплексии панҷуми гимнастикаи пагоҳирӯзиро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 12. Машқҳо бо ҳалқа – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти тарбияи ҷисмонӣ ва машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуни бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода, қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- тарзи дурусти ичрои машқҳо бо ҳалқаро донанд;
- тарзи дурусти ичрои машқҳо бо ҳалқаро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳо бо ҳалқаро дар сатҳи ҳадди ақал ичро намоянд;
- қоидаҳои дурусти машқҳо бо ҳалқаро риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқҳо бо ҳалқа барои саломатӣ. Усули дуруст ичро кардани машқҳо бо ҳалқа. Машқҳо бо ҳалқа.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Оид ба тарзи дурусти ичрои машқҳо бо ҳалқа ва аҳамияти онҳо ба шакли сода ба хонандагон маълумоти умумӣ дихед. Машқҳо бо ҳалқаро нишон дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш қунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти машқҳо бо ҳалқаро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои машқҳо бо ҳалқаро ба хонандагон дар амал нишон дихед. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти машқҳо бо ҳалқа ҷалб кунед. Машқҳо бо ҳалқаро бо хонандагон дунафарӣ ичро кунед.

3. Машқҳо бо ҳалқаро бо ду гурӯҳ ичро кунед. Таъкид кунед, ки машқҳо бо ҳалқа барои солимии ҷисм муҳим аст.

4. Намунаи беҳтаринро хонандай хоҳишманд нишон дихад. Бо ҳалқа машқи дунафарӣ ва гурӯҳӣ ташкил кунед.

5. Фармоед, ки якчанд хонанда намунаи беҳтарини машқҳо бо ҳалқаи варзиширо боз намоиш диханд. Синфро ба ду гурӯҳ ҷудо карда, мусобиқа ташкил намоед.

6. Машқро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат қарор дихед.

7. Аз хонандай беҳтарин хоҳиш кунед, ки машқи рафиқонашро назорат кунад. Хонандагони дигарро низ ба назорат ва ислоҳ кардани камбудиҳои худ ҷалб намоед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқҳо бо ҳалқаи варзиширо дар хона мустақилона ичро намоянд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти машқҳо бо ҳалқаро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона машқ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳо бо ҳалқаро дуруст ичро мекунад	1
4.	Ҳангоми машқ бо ҳалқа ба рафиқонаш ҳалал намерасонад	1
5.	Қоидаҳои машқ бо ҳалқаро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 13. Машқҳои чуфт-чуфт бо тӯбчай тенисӣ – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

– аҳамияти тарбияи ҷисмонӣ ва машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;

– ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзиший ва машқҳои ҷисмонии содаидора мекунад;

– сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода, қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

– аҳамияти машқҳои чуфт-чуфт бо тӯбчаро донанд;

– дуруст ичро кардани машқҳои чуфт-чуфт бо тӯбчай тенисиро шарҳ дода тавонанд;

– машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисиро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;

– қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз намоянд. Усули дуруст ичро кардани машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз намоянд. Машқи ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз намоянд.

Усули таълим 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз ва аҳамияти он ба шакли сода маълумот дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз ба хонандагон дар амал нишон дихед. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз ҷалб кунед. Бо як нафар машқ кунед.

3. Диққати дигаронро барои ичрои дурусти машқ ҷалб кунед. Таъкид намоед, ки машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз барои солимии ҷисм манфиатбахш аст.

4. Ба хонандагон намунаи ичрои машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз дихед. Ичрои дурусти машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаро бо хонандагон дунафарӣ машқ кунед.

5. Хонандагони беҳтарин машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз намоиш диханд. Ба хонандагон фармоед, ки машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаро дунафарӣ ичро намоянд.

6. Баъди нишон додани намунаи машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбча ба хонандагон бо онҳо якҷоя машқ кунед. Машқи ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаро якчанд маротиба такрор карда, ахли синфро зери назорат гиред.

7. Ба хонандаи беҳтарин фармоед, ки намунаи беҳтарини машқро нишон дода, ба ҷойи омӯзгор машқ гузаронад, яъне хонандагони нисбатан сустро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёйӣ:

1.	Моҳияти машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз	1
2.	Одитарин усули мустақилона машқ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз	1
4.	Ҳангоми машқҳои ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз	1
5.	Қоидаҳои машқи ҷуфт-ҷуфт бо тӯбчаи теннисири оғоз	1
Ҷамъ:		5

§ 14. Машқҳо бо шероза (тасма)-и варзишӣ – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти тарбияи ҷисмонӣ ва машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқҳо бо шерозаи варзиширо донанд;
- дуруст ичро кардани машқҳо бо шерозаи варзиширо шарҳ дода тавонанд;
- машқҳо бо шерозаи варзиширо дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми машқ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқҳо бо шерозаи варзишӣ. Усули дуруст ичро кардани машқҳо бо шерозаи варзишӣ. Машқҳо бо шерозаи варзишӣ.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқҳо бо шерозаи варзишӣ ва аҳамияти он ба шакли сода маълумот дихед. Оид ба тарзи дурусти машқҳо бо шерозаи варзишӣ ба хонандагон маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти машқҳо бо шерозаи варзиширо аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти икрои машқҳо бо шерозаи варзиширо ба хонандагон дар амал нишон дихед. Диққати хонандагонро ба икрои дурусти машқҳо бо шерозаи варзишӣ ҷалб намоед. Икрои дурусти машқҳо бо ҳалқаро бо хонандагон машқ кунед.

3. Ҳангоми машқ таъкид кунед, ки машқҳо бо шерозаи варзишӣ барои солимии ҷисм муҳим аст. Машқро пайваста назорат кунед.

4. Ба хонандагон такроран нишон додани намунаи беҳтарини машқҳо бо шерозаи варзишӣ. Ба хонандагон фармоед, ки бо шерозаи варзишӣ бонавбат машқ қунанд.

5. Фармоед, ки якчанд хонанда машқҳо бо шерозаи варзиширо ичро намоянд.

6. Баъди нишон додани намунаи беҳтарини машқҳо бо шерозаи варзишӣ ба хонандагон бо онҳо якҷоя машқ кунед. Машқро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат гиред.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ қунад. Шумо метавонед, якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқҳо бо ҳалқаи варзиширо дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёй:

1.	Аҳамияти машқҳо бо шерозаи варзиширо барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона машқ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳо бо шерозаи варзиширо дуруст ичро мекунад	1
4.	Ҳангоми машқ бо ҳалқа ба рафиқонаш халал намерасонад	1
5.	Қоидаҳои машқҳо бо шерозаи варзиширо риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 15. Ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти тарбияи чисмонӣ ва машқҳои чисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуни бозиҳои варзишӣ ва машқҳои чисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти чисмониро қадр мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро донанд;
- дуруст ичро кардани машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми машқ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усули дуруст ичро кардани машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан. Аҳамияти машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан. Машқи ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан ва аҳамияти он ба шакли сода маълумот дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро ба хонандагон ба таври амалӣ нишон дихед. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан ҷалб кунед. Ичрои дурусти машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро бо хонандагон машқ кунед.

3. Ҳангоми машқ бо хонандагон таъкид кунед, ки машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан барои солимии чисм муҳим аст. Ичрои дурусти машқро назорат кунед.

4. Ба хонандагон нишон додани намунаи беҳтарини ичрои машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан аз тарафи хонандагони ҳоҳишманд.

5. Боз ҳоҳиш кунед, ки якчанд хонанда машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро нишон диханд.

6. Баъди нишон додани намунаи машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам мондан ба хонандагон бо онҳо якҷоя машқ кунед. Машқро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат қарор дихед.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро дар хона мустақилона ичро намоянд.

Арзёбӣ:

1.	Моҳияти машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона машқ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои машқҳои ҷаҳида-ҷаҳида қадам монданро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 16. Нӯг-нӯги пой роҳ гаштан – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти тарбияи ҷисмонӣ ва машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштанро донанд;
- дуруст ичро кардани машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштанро шарҳ дода тавонанд;
- машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштанро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми машқ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;

— қоидахой бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундарицаи таълим. Аҳамияти машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштан. Тарзи дуруст ичро кардани машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштан. Машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Оид ба тарзи дурусти машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштан ва моҳияти он ба шакли сода ба хонандагон маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштан ва ичрои онро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштанро ба хонандагон ба таври амалӣ нишон дихед. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштан ҷалб кунед. Тарзи дурусти нӯг-нӯги пой роҳ гаштанро бо хонандагон машқ кунед.

3. Ҳангоми машқ таъкид кунед, ки машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштан барои мустаҳкам кардани мушакҳои пой муҳим аст.

4. Такроран нишон додани намунаи беҳтарини машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштан аз тарафи хонандаи беҳтарин. Машқро бо аҳли синф давом додан.

5. Фармоед, ки якчанд хонандаи машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштанро такрор кунанд.

6. Баъди нишон додани намуна бо хонандагон якҷояи машқ кунед. Машқро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат қарор гиред.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро барои роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед, якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштанро дар хона мустақилона ичро кунанд..

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштанро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилонаи машқ карданро медонад	1
3.	Мувоғики тартиби машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштанро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои машқи нӯг-нӯги пой роҳ гаштанро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 17. Як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтан – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

— аҳамияти тарбияи ҷисмонӣ ва машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;

– ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;

– сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад.

Мақсади дарс. Ҳонандагон бояд:

– аҳамияти машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтанро донанд;

– дуруст ичро кардани машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтанро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;

– машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтанро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;

– саломатии худро ҳангоми машқ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;

– қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтан. Усули дурусти ичрои машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтан. Машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтан.

Усули таълим. 1. Ҳонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Оид ба тарзи дурусти машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтан ва аҳамияти он ба шакли сода ба ҳонандагон маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтанро аз ҳонандагон пурсед. Ба ҳонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтанро ба ҳонандагон ба таври амалӣ нишон дихед. Диққати ҳонандагонро ба ичрои дурусти машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтан ҷалб кунед.

3. Ҳангоми машқ ҳонандагонро таъкид кунед, ки дуруст ичро кардани машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтан барои солимии ҷисм муҳим аст.

4. Ба ҳонандагон нишон додани намунаи беҳтарини машқи мазкур. Ба ҳонандагон фармоед, ки машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтанро дунафарӣ ичро кунанд.

5. Фармоед, ки якчанд ҳонанда машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтанро нишон диханд.

6. Баъди нишон додани намуна бо ҳонандагон якҷоя машқ кунед. Машқро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат гиред.

7. Аз ҳонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро бо ҳонандагон гузаронад. Шумо метавонед аҳли синфро назорат карда, ҳатоҳоро ислоҳ кунед.

8. Ба ҳонандагон супориш дихед, ки машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтанро дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтанро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона машқ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқи як пойро аз паси пойи дигар монда роҳ рафтанро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои машқи номбурдаро риоя мекунад	1
Чамъ:		5

§ 18. Бозии “Рӯбоҳ ва мурғон” – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуни бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”-ро донанд;
- дуруст ичро кардани бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”-ро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”-ро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”. Аҳамияти бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”. Машқи бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”.

Усули таълим . 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Оид ба тарзи дурусти бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”, аҳамияти он ба хонандагон маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”-ро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”-ро ба хонандагон ба таври амалий нишон дихед. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти бозии “Рӯбоҳ ва мурғон” ҷалб кунед. Ичрои бозии мазкурро аз хонандагон пурсед.

3. Ҳангоми бозӣ таъкид намоед, ки бозии “Рӯбоҳ ва мурғон” барои солимии ҷисми инсон, равнақи зирақию ҷасурӣ ва ҷалоқӣ муҳим аст.

4. Баъди нишон додани намуна бо хонандагон якчоя бозӣ кунед. Бозиро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат гиред. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ кунанд.

5. Фармоед, ки як гурӯҳи хонандагон бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”-ро намоиш диханд ва гурӯҳи дигар хонандай зираку чолокро муайян намоянд.

6. Ба хонандагон фаҳмонидани зиракии рӯбоҳ. Аз хонандагон хоҳиш кунед, ки ҳангоми бозӣ ба зиракӣ, часурӣ ва чолокӣ аҳамият диханд ва чунин хислатҳоро дар худ ташаккул диханд.

7. Ба гурӯҳи беҳтарин фармоед, ки бозиро ичро кунанд ва дигарон чун довар беҳтаринҳоро муайян намоянд.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”-ро дар хона мустақилона бо ҳамсолонашон ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”-ро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб бозии “Рӯбоҳ ва мурғон”-ро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур ичро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои бозии номбурдаро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 19. Бозии “Мушу гурба” – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозии “Мушу гурба” огоҳ аст, бозии “Мушу гурба”-ро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда, ҷолоқиашро равнақ медиҳад.

Максади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти бозии “Мушу гурба”-ро донанд;
- дуруст ичро кардани бозии “Мушу гурба”-ро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- бозии “Мушу гурба”-ро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;

– қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозии “Мушу гурба” риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти бозии “Мушу гурба”. Тарзи дурусти ичрои бозии “Мушу гурба”. Машқи бозии “Мушу гурба”.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Оид ба тарзи дурусти бозии “Мушу гурба”, инчуни аҳамияти он ба шакли сода ба хонандагон маълумот дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода бурда аҳамияти бозиро дуруст фаҳмонед.

2. Аҳамияти бозии “Мушу гурба”-ро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои бозии “Мушу гурба”-ро ба хонандагон ба таври амалӣ нишон дихед. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти бозии “Мушу гурба” ҷалб кунед. Ҷасурии гурбаро ба хонандагон фаҳмонед.

3. Ҳангоми ҷавоб додан ба хонандагон ёрӣ расонед. Таъкид кунед, ки бозии “Мушу гурба” барои солимии ҷисму рӯҳ муҳим аст ва хонандаро ҷасур мегардонад.

4. Ба хонандагон якҷоя бозӣ кунед. Ба хонандагон фармоед, ки ба ду гурӯҳ ҷудо шуда бозии “Мушу гурба”-ро машқ кунанд.

5. Фармоед, як гурӯҳи хонандагон бозии “Мушу гурба”-ро нишон диханд. Баъди нишон додан хонандай ҷасуртаририро муайян кунанд.

6. Бозиро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат қарор дихед ва хонандгони ҷасурро муайян созед. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ карда, ҷасуронро муайян намоянд.

7. Аз хонандай беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки бозиро дар гурӯҳҳо назорат карда, ичрои дурусти онро таъмин намояд. Шумо метавонед, якчанд хонандай дигарро низ барои назорат ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки бозии “Мушу гурба”-ро дар хона мустақилона бо ҳамсолонашон ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти бозии “Мушу гурба”-ро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб бозии “Мушу гурба”-ро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меърҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бозии номбурдаро риоя менамояд	1
Ҷамъ:		5

§ 20. Бозии “Зуд ба ҷойи худ ист” – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

– аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;

– ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдути бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;

– сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозии “Зуд ба ҷойи худ ист” оғоҳ аст, бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал иҷро карда, ҷолокиашро равнақ медиҳад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро донанд;
- дуруст иҷро кардани бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро дар сатҳи ҳадди ақал иҷро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозии “Зуд ба ҷойи худ ист” риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”. Тарзи дуруст иҷро кардани бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”. Машқи бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом диҳед. Дар бораи бозии “Зуд ба ҷойи худ ист” ва аҳамияти он ба шакли сода ба хонандагон маълумоти умумӣ диҳед. Ҳангоми фахмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Моҳияти бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти иҷрои бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро ба хонандагон ба таври амалий нишон диҳед. Диққати хонандагонро ба иҷрои дурусти бозии зуд ба ҷойи худ ист ҷалб намоед. Бозии мазкурро бо якчанд хонанда иҷро кунед.

3. Ҳангоми иҷрои бозӣ таъкид кунед, ки бозии “Зуд ба ҷойи худ ист” барои равнақ додани ҷасурию далерӣ муҳим аст.

4. Ба хонандагон нишон додани намунаи беҳтарини бозӣ. Ба хонандагон фармоед, ки бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро мустақилона машқ намоянд.

5. Хоҳиш кунед, ки як гурӯҳи хонандагон бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро нишон диҳанд.

6. Баъди нишон додани намуна бо хонандагон якҷоя бозӣ кунед. Бозиро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат гиред. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ кунанд.

7. Аз хонандаи беҳтарин хоҳиш кунед, ки бозиро ба ҷойи омӯзгор гузаронад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш диҳед, ки бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро дар хона мустақилона иҷро намоянд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро дуруст ичро карда маҳораташро такмил медиҳад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур ичро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои бозии “Зуд ба ҷойи худ ист”-ро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 21. Бозихо бо усули давидан – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозиҳо бо усули давидан оғоҳ аст, бозиҳо бо усули давиданро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти бозиҳо бо усули давиданро донанд;
- дуруст ичро кардани бозиҳо бо усули давиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- бозиҳо бо усули давиданро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозиҳо бо усули давидан риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти бозиҳо бо усули давидан. Тарзи дуруст ичро намудани бозиҳо бо усули давидан. Машқи бозиҳо бо усули давидан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи бозиҳо бо усули давидан, инчунин аҳамияти он ба шакли сода маълумот дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти бозиҳо бо усули давиданро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои бозиҳо бо усули давиданро ба хонандагон ба таври амалӣ нишон дихед. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти бозиҳо бо усули давидан ҷалб кунед. Оид ба ичрои бозии мазкур аз хонандагон пурсед.

3. Ҳангоми бозӣ хонандагонро таъкид намоед, ки бозиҳо бо усули давидан барои солимӣ мухим аст.

4. Ба хонандагон нишон додани намунаи бозиҳо бо усули давидан. Ба хонандагон фармоед, ки бозиҳо бо усули давиданро якчанд маротиба машқ кунанд.

5. Гурӯҳи хонандагони беҳтарин бозиҳо бо усули давиданро нишон диханд.

6. Баъди нишон додани намуна бо хонандагон якҷоя бозӣ кунед. Бозиро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат гиред. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ кунанд.

7. Аз хонандаи беҳтарин хоҳиш кунед, ки бозиро ба ҷойи омӯзгор гузаронад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки бозиҳо бо усули давиданро дар хона мустақилона иҷро намоянд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти бозиҳо бо усули давиданро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб бозиҳо бо усули давиданро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур иҷро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя карда, баъд аз давидан об наменӯшад	1
Чамъ:		5

§ 22. Бозии аз болои рахҳо ҷаҳидан – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содоро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозии аз болои рахҳо ҷаҳидан оғоҳ аст, бозии аз болои рахҳо ҷаҳиданро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал иҷро карда, ҷолокиашро равнақ медиҳад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти бозии аз болои рахҳо ҷаҳиданро донанд;
- дуруст иҷро кардани бозии аз болои рахҳо ҷаҳиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- бозии аз болои рахҳо ҷаҳиданро дар сатҳи ҳадди ақал иҷро карда тавонанд;

— саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;

— қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозии аз болои рахҳо ҷаҳидан риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти бозии аз болои рахҳо ҷаҳидан. Тарзи дуруст иҷро кардани бозии аз болои рахҳо ҷаҳидан. Машқи бозии аз болои рахҳо ҷаҳидан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи бозии аз болои рахҳо ҷаҳидан ва аҳамияти он ба таври сода маълумот дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Моҳияти бозии аз болои рахҳо ҷаҳиданро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти иҷрои бозии аз болои рахҳо ҷаҳиданро ба хонандагон ба таври амалӣ нишон дихед. Диққати хонандагонро ба иҷрои дурусти бозии аз болои рахҳо ҷаҳидан ҷалб намуда, бо онҳо бозӣ кунед.

3. Ҳангоми бозӣ хонандагонро таъкид кунед, ки бозии аз болои рахҳо ҷаҳидан барои солимии ҷисм ва ҷасурӣ муҳим аст. Бо хонандагон бозиро дунафарӣ машқ кунед.

4. Ба хонандагон нишон додани намунаи бозии беҳтарин. Ба хонандагон фармоед, ки ба ду гурӯҳ ҷудо шуда, бозии аз болои рахҳо ҷаҳиданро машқ кунанд.

5. Фармоед, ки як гурӯҳи хонандагон бозии аз болои рахҳо ҷаҳиданро нишон диханд.

6. Баъди нишон додани намуна бо хонандагон якҷоя бозӣ кунед. Бозиро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат қарор дихед. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ кунанд. Бозингари беҳтаринро “Офарин!” гӯед.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки бозиро ба ҷойи омӯзгор гузаронад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки бозиро дар хона мустақилона бо ҳамсолонашон иҷро намоянд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти бозии аз болои рахҳо ҷаҳиданро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб бозии аз болои рахҳо ҷаҳиданро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Меърҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур иҷро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 23. Бозии “Кī зудтар? ” – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозии “Кī зудтар?” оғоҳ аст, бозии “Кī зудтар?”-ро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда, ҷолокиашро равнақ медиҳад.
- **Мақсади дарс.** Хонандагон бояд:
- аҳамияти бозии “Кī зудтар?”-ро донанд;
- дуруст ичро кардани бозии “Кī зудтар?”-ро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- бозии “Кī зудтар?”-ро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозии “Кī зудтар?” риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Бозии “Кī зудтар?”. Аҳамияти бозии “Кī зудтар?”. Тарзи дуруст ичро кардани бозии “Кī зудтар?”. Машқи бозии “Кī зудтар?”.

Усули таълим . 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи бозии “Кī зудтар?” ва аҳамияти он ба шакли сода маълумот дихед. Тарзи дурусти бозии “Кī зудтар?”-ро ба хонандагон нишон дихед. Ҳангоми фаҳмонидан ва нишон додан кӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти бозии “Кī зудтар?”-ро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти икрои бозии “Кī зудтар?”-ро ба хонандагон дар амал нишон дихед. Диққати хонандагонро ба икрои дурусти бозии “Кī зудтар?” ҷалб намоед. Бозии мазкурро бо хонандагон ичро кунед.

3. Байни хонандагон оид ба машқи бозӣ саволу ҷавоб ташкил кунед. Ҳангоми ҷавоб додан ба хонандагон ёрӣ расонед. Таъқид кунед, ки бозии “Кī зудтар?” барои солимӣ ва часурӣ муҳим аст.

4. Ба хонандагон нишон додани намунаи бозии “Кī зудтар?”. Ба хонандагон фармоед, ки бозии “Кī зудтар?”-ро машқ кунанд. Ҳангоми машқ ба онҳо ёрӣ расонед ва камбузиояшонро ислоҳ кунед.

5. Фармоед, ки як гурӯҳи хонандагон бозии “Кī зудтар?”-ро нишон диханд ва диққати дигаронро ба икрои дурусти бозӣ ҷалб намоед.

6. Баъди нишон додани намуна бо хонандагон якчоя бозӣ кунед. Бозиро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат қарор дихед. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ кунанд.

7. Аз хонандаи беҳтарин хоҳиш кунед, ки бозиро ба ҷойи омӯзгор гузаронад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки бозии “Кӣ зудтар?”-ро дар хона мустақилона иҷро намоянд.

Арзёбӣ:

1.	Моҳияти бозии “Кӣ зудтар?”-ро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб бозии “Кӣ зудтар?”-ро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур иҷро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 24. “Ба назди байрақчаҳои худ” – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуни бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозии “Ба назди байрақчаҳои худ” оғоҳ аст, бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал иҷро карда ҷолокиашро равнақ медиҳад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро донанд;
- дуруст иҷро кардани бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро дар сатҳи ҳадди ақал иҷро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Бозии “Ба назди байрақчаҳои худ” Аҳамияти бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”. Машқи бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”.

Усули таълим . 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом диҳед. Дар бораи бозии “Ба назди байрақчаҳои худ” ва аҳамияти он ба шакли сода маълумот диҳед. Тарзи дурусти бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро ба хонандагон нишон диҳед. Ҳангоми фаҳмонидан ва нишондиҳӣ қӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамият ва тарзи дурусти бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Диққати хонандагонро ба иҷрои дурусти бозии “Ба назди байрақчаҳои худ” ҷалб намоед. Бозии мазкурро бо хонандагон машқ кунед.

3. Байни хонандагон оид ба машқи бозӣ саволу ҷавоб ташкил кунед. Ҳангоми ҷавоб додан ба хонандагон ёрӣ расонед. Таъқид намоед, ки бозии “Ба назди байрақчаҳои худ” барои солимию ҷасурӣ муҳим аст.

4. Ба хонандагон нишон додани намунаи бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”. Ба хонандагон фармоед, ки бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро машқ кунанд. Ҳангоми машқ ба онҳо ёрӣ расонед ва камбудиҳояшонро ислоҳ кунед.

5. Хоҳиш кунед, ки як гурӯҳи хонандагон бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро нишон диҳанд ва диққати дигаронро ба иҷрои дурусти бозӣ ҷалб намоед.

6. Баъди нишон додани намуна бо хонандагон якҷоя бозӣ кунед. Бозиро якчанд маротиба такрор қарда, аҳли синфро зери назорат қарор диҳед. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ кунанд.

7. Аз хонандаи беҳтарин хоҳиш кунед, ки бозиро ба ҷойи омӯзгор гузаронад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро барои нишондиҳӣ ҷалб намоед.

8. Ба хонандагон супориш диҳед, ки бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро дар хона мустақилона бо ҳамсолонашон машқ кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб бозии “Ба назди байрақчаҳои худ”-ро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур иҷро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 25. Бозии “Интизоми бачагон қатъист” – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содоро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозии “Интизоми бачагон қатъист” оғоҳ аст. Ин бозиро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда, ба ин васила интизомашро қавӣ мегардонад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- аҳамияти бозии “Интизоми бачагон қатъист”-ро донанд;
- дуруст ичро кардани бозии “Интизоми бачагон қатъист”-ро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- бозии “Интизоми бачагон қатъист”-ро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозии “Ба назди байрақчаҳои худ” риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Машқи бозии “Интизоми бачагон қатъист”. Тарзи дуруст ичро кардани машқи “Бозии интизоми бачагон қатъист”. Аҳамияти бозии “Интизоми бачагон қатъист”.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи бозии “Интизоми бачагон қатъист” ва аҳамияти он ба шакли сода маълумот дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содоро истифода баред.

2. Аҳамияти бозии “Интизоми бачагон қатъист”-ро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои бозии “Интизоми бачагон қатъист”-ро ба хонандагон ба таври амалӣ нишон дихед. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти бозии интизоми бачагон қатъист ҷалб кунед. Оид ба ичрои бозии мазкур аз хонандагон пурсед.

3. Байни хонандагон оид ба машқи бозӣ саволу ҷавоб ташкил кунед. Ҳангоми ҷавоб додан ба хонандагон ёрӣ расонед. Таъкид кунед, ки бозии “Интизоми бачагон қатъист” барои интизомнок шудан муҳим аст.

4. Ба хонандагон нишон додани намунаи бозии “Интизоми бачагон қатъист”. Ба хонандагон хонандагон фармоед, ки бозии “Интизоми бачагон қатъист”-ро машқ кунед. Ҳангоми машқ ба онҳо ёрӣ расонед ва камбудиҳояшонро ислоҳ кунед.

5. Хоҳиш кунед, ки як гурӯҳи хонандагон бозии “Интизоми бачагон қатъист”-ро намоиш дижанд ва диққати дигаронро ба ичрои дурусти бозӣ ҷалб намоед.

6. Баъди нишон додани намуна бо хонандагон якчоя бозӣ кунед. Бозиро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат гиред. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ кунанд. Бозингари беҳтаринро “Офарин!” гӯед.

7. Аз хонандаи беҳтарин хоҳиш кунед, ки бозиро ба ҷойи омӯзгор гузаронад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш диҳед, ки бозии “Интизоми бачагон қатъист”-ро дар хона мустақилона иҷро намоянд.

Арзёбӣ:

1.	Моҳияти бозии “Интизоми бачагон қатъист”-ро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб бозии “Интизоми бачагон қатъист”-ро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур иҷро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя менамояд	1
Ҷамъ:		5

§ 26. Бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯб – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад;
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи бо усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯб оғоҳ аст, машқи бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯбро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал иҷро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- моҳияти бо усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯбро донанд;
- дуруст иҷро кардани усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯбро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯбро дар сатҳи ҳадди ақал иҷро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯб риоя кунанд.

Мундарицаи таълим. Усулҳои гуногуни ҳаводиҳии тӯб. Аҳамияти усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯб. Тарзҳои гуногуни ҳаво додани тӯб. Машқи бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯб.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯб ва аҳамияти он ба шакли сода ба хонандагон маълумот дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти машқи бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯбро аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурустӣ иҷроӣ машқи бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯбро ба хонандагон ба таври амалӣ нишон дихед. Диққати хонандагонро ба иҷроӣ дурустӣ машқи бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯб ҷалб намоед. Ҳатоҳои хонандагонро ҳангоми машқ ислоҳ кунед.

3. Байни хонандагон оид ба машқи бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯб саволу ҷавоб ташкил кунед. Ҳангоми ҷавоб додан ба хонандагон ёрӣ расонед. Таъкид кунед, ки машқи усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯб барои солимии ҷисму рӯҳ муҳим аст.

4. Ба хонандагон нишон додани намунаи машқи бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯб аз тарафи хонандаи беҳтарин. Ба хонандагон фармоед, ки машқи усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯбро иҷро намоянд. Ҳангоми машқ ба онҳо ёрӣ расонед ва камбудиҳояшонро ислоҳ кунед.

5. Фармоед, ки як гурӯҳи хонандагон машқи усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯбро нишон диханд ва диққати дигаронро ба иҷроӣ дурустӣ бозӣ ҷалб қунед.

6. Баъди нишон додани намуна бо хонандагон якҷоя бозӣ кунед. Машқро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат қарор дихед. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ кунанд. Гурӯҳи беҳтаринро арҷгузорӣ намоед.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб қунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқи усулҳои гуногуни ҳаво додани тӯбро дар хона мустақилона иҷро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Моҳияти машқи бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯбро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқи бо усулҳои гуногун ҳаво додани тӯбро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур иҷро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

Боби 2. Асосҳои дониши варзишӣ, унсурҳои бозиҳои варзишӣ ва машғулятҳои мустақилона - 20 соат

§ 1. Машқҳо бо тӯби хурд – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;

– ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад. (фитнес).

– сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз моҳияти машқҳо бо тӯби хурд оғоҳ аст, машқҳо бо тӯби хурдро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- аҳамияти машқҳо бо тӯби хурдро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳо бо тӯби хурдро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқҳо бо тӯби хурд ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои одии бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Моҳияти машқҳо бо тӯби хурд ва қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми машқ. Тарзи дурусти ичрои машқҳо бо тӯби хурд. Машқ бо тӯби хурд.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом диҳед. Дар бораи машқҳо бо тӯби хурд муҳтасар ба шакли сода маълумот диҳед. Машқҳо бо тӯби хурдро фаҳмонед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқҳо бо тӯби хурдро шарҳ диҳанд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқҳо бо тӯби хурдро фаҳмонанд. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар диҳед.

3. Намунаи машқҳо бо тӯби хурдро ба хонандагон нишон диҳед. Ба онҳо фармоед, ки онро шарҳ диҳанд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Бо онҳо машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичро кардани машқҳо бо тӯби хурд ҷалб кунед. Аз хонандагон ҳоҳиш кунед, ки дунафарӣ машқҳо бо тӯби хурдро ичро намоянд.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки машқҳо бо тӯби хурдро дуруст ичро намоянд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқҳо бо тӯби хурдро нишон диҳанд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқҳо бо тӯби хурдро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба машқ кунед.

7. Ба хонандагон супориш диҳед, ки машқҳо бо тӯби хурдро дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Машқҳо бо тӯби хурд ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Якчанд намунаи машқҳо бо тӯби хурдро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 2. Машқҳо бо тӯби калон – 1 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуни бозиҳои варзиший ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувоғики синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқҳо бо тӯби калон огоҳ аст, машқҳо бо тӯби калонро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқҳо бо тӯби калонро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳо бо тӯби калонро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқҳо бо тӯби калон ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқҳо бо тӯби калон. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳо бо тӯби калон. Машқҳо бо тӯби калон.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқҳо бо тӯби калон муҳтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқҳо бо тӯби калонро фаҳмонед. Оид ба машқҳо бо тӯби калон маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқҳо бо тӯби калонро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқҳо бо тӯби калонро фаҳмонанд. Ба хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқҳо бо тӯби калонро ба хонандагон нишон дихед. Ба онҳо фармоед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Ба якчанд хонанда машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичро кардани машқҳо бо тӯби калон ҷалб кунед. Аз хонандагон ҳоҳиш кунед, ки дунафарӣ машқҳо бо тӯби калонро машқ кунанд.

5. Ба хонандагон таъкид кунед, ки машқҳо бо тӯби калонро дуруст ичро намоянд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқҳо бо тӯби калонро нишон диҳанд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқҳо бо тӯби калонро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро намоед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба машқ кунед.

7. Аз як хонанда ҳоҳиш намоед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ қунад. Шумо метавонед, якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш диҳед, ки машқҳо бо тӯби калонро дар хона мустақилона ичро намоянд.

Арзёбӣ:

1.	Машқҳо бо тӯби калон ва зарурати онро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш бозӣ карданро медонад	1
3.	Якчанд намунаи машқҳо бо тӯби калонро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 3-4. Ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он – 2 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он огоҳ аст, машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он ақидаашонро гуфта тавонанд;

— қоидаҳои одии бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқҳои ҳаво додани тӯб, дошта гирифтани он ва қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми машқ. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он. Машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он муҳтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро фаҳмонед. Оид ба машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми нақл қӯшиш қунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро фаҳмонанд. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро ба хонандагон нишон дихед. Ба онҳо фармоед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Бо онҳо машқ қунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичро кардани машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он ҷалб намоед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро ичро қунанд.

5. Хонандагонро таъкид қунед, ки машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро дуруст ичро намоянд. Намунаи беҳтарини машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро хонандагон нишон диханд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро қунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба машқ қунед. Хонандагони сазоворро баҳогузорӣ қунед.

7. Ба онҳо фармоед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронанд. Шумо метавонед, дигаронро ҳавасманд созед ва ба роҳбаладӣ ҷалб намоед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқҳои ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро дар хона ичро қунанд.

Арзёйӣ:

1.	Машқҳо бо тӯби калон ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Машқҳо бо тӯби калонро ба тарзи сода шарҳ медиҳад	1
3.	Якчанд намунаи машқҳо бо тӯби калонро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёри машқҳо бо тӯби калонро ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 5 Ба пеш ҳаво додани тӯб – 1 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯб огоҳ аст, машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- аҳамияти машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯб ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои одии бехатариро ҳангоми машқ риоя кунанд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯб ва қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми машқ. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯб. Машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯб.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯб муҳтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро фаҳмонед. Оид ба машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯб маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми нақл қӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки моҳияти машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро шарҳ диханд. Чӣ гуна ичро кардани машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро фаҳмонанд. Ба хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро ба хонандагон нишон дихед. Ичрои дурусти машқи ба пеш ҳаво додани тӯбро бо хонандагон такрор намоед.

4. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯб ҷалб кунед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро ичро кунанд.

5. Ба хонандагон таъкид кунед, ки машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро дуруст ичро намоянд. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки намунаи машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро нишон диханд. Синфро назорат карда, хатоҳоро ислоҳ намоед, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

7. Бо ахли синф якчоя машқ карда, аз як хонанда хоҳиш кунед, ки машкро ба чойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамой кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамой ҷалб кунед.

8. Ба пеш ҳаво додани тӯбро машқ карда, барои ичрои мустақилона ба хонандагон супориш дихед.

Арзёбӣ:

1..	Аҳамияти машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Якчанд намунаи машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро дуруст ичро мекунад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳои ба пеш ҳаво додани тӯбро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя менамояд	1
Ҷамъ:		5

§ 6. Тӯбро дар самтҳои муқобил ба ҳамдигар партофтган – 1 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи тӯбро дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтган оғоҳ аст, машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқҳои тӯбро дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтсанро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои тӯбро дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтсанро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқҳои тӯбро дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтсан сухан гуфта тавонанд;
- қоидаҳои одии бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқҳои тӯбро дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтсан ва қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми машқ. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои тӯбро дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтсан. Машқҳои тӯбро дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтсан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқҳои тӯбро дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтсан

мухтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқҳои тӯбро дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтсанро фаҳмонед. Оид ба машқҳои тӯбро дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтсан маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқҳои дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯбро шарҳ диҳанд. Чӣ гуна ичро кардани машқҳои дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯбро фаҳмонанд. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқҳои дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯбро ба хонандагон нишон дихед. Бо як ё ду хонанда машқ кунед.

4. Диққати дигаронро ба ичрои дурусти машқҳои дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯб ҷалб кунед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқҳои дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯбро ичро намоянд.

5. Хонандагонро таъкид намоед, ки машқи мазкурро дуруст ичро кунанд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқҳои дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯбро нишон диҳанд. Синфро назорат карда, ҳатоҳои ҳангоми машқ руйдодаро ислоҳ кунед.

6. Намунаи машқҳои дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯбро ба хонандагон намоиш дода, бо онҳо якҷоя ичро намоед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба машқ кунед.

7. Аз як хонанда ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯбро машқ карда, барои ичрои мустақилона супориш дихед.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти машқҳои дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯбро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Якчанд намунаи машқҳо дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯбро дуруст ичро мекунад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқҳои дар радифҳои муқобил ба ҳамдигар партофтани тӯбро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 7. Ҷаҳишҳо бо тӯб – 1 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад. (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи ҷаҳишҳо бо тӯб огоҳ аст, машқи ҷаҳишҳо бо тӯбро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Ҳонандагон бояд:

- аҳамияти машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқҳои ҷаҳиш бо тӯб сухан гуфта тавонанд;
- қоидаҳои одии бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқҳои ҷаҳиш бо тӯб. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои ҷаҳиш бо тӯб. Машқи ҷаҳишҳо бо тӯб.

Усули таълим. 1. Ҳонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқҳои ҷаҳиш бо тӯб муҳтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро фаҳмонед. Оид ба машқҳои ҷаҳиш бо тӯб маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми нақл қӯшиш намоед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба ҳонандагон фармоед, ки машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро фаҳмонанд. Бо ҳонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро ба ҳонандагон нишон дихед. Машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро дуруст бо якчанд ҳонанда ичро кунед.

4. Диққати ҳонандагонро ба ичрои дурусти машқҳои ҷаҳиш бо тӯб ҷалб кунед. Ба ҳонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро ичро намоянд.

5. Ба ичрои дурусти машқ аҳамият дихед. Ба ҳонандагон фармоед, ки намунаи машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба ҳонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро ба ҳонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такроран машқ кунед.

7. Аз як ҳонанда ҳоҳиш намоед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне ҳонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд ҳонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Тарзи дурусти бозиҳои ҷаҳиш бо тӯбро машқ кардан ва барои ичрои мустақилона супориш додан.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Якчанд намунаи машқҳои ҷаҳиш бо тӯбро дуруст ичро мекунад	1
3.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқӣ синну солаш нишон дода метавонад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 8. Бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он – 1 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқӣ синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содоро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он оғоҳ аст, машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- мағҳуми машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- дар бораи машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он ақидаҳояшонро гуфта тавонанд;
- тарзи ҳаёти солимро фаҳманд;
- қоидаҳои одии бехатариро ҳангоми дарс риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он. Зарурати машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он. Машқи бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он.

Усули таълим.1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом диҳед. Дар бораи машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он муҳтасар ба шакли сода маълумот диҳед. Шарҳи машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро фаҳмонед. Оид ба машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он маълумоти умумӣ диҳед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содоро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро шарҳ диҳанд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро

фаҳмонанд. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро ба хонандагон нишон дихед. Ичрои дурусти бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро ба хонандагон нишон дихед.

4. Диққати хонандагонро ба ичро кардани машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он ҷалб намоед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро ичро намоянд.

5. Ба хонандагон таъкид намоед, ки машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро дуруст ичро кунанд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро нишон диханд. Хонандагонро назорат карда, ба онҳо ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

8 Тарзи дурусти якчанд маротиба бо ҳар ду даст ҳаво дода ва доштани тӯбро машқ кардан ва барои ичрои мустақилона супориш додан.

Арзёйӣ:

1.	Машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб, дошта гирифтани он ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Тарзи машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро ба тарзи сода шарҳ медиҳад	1
3.	Якчанд намунаи машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро дуруст ичро мекунад	1
4.	Якчанд намунаи машқҳои бо ҳар ду даст ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро ичро мекунад	1
5	Қоидаҳои одии бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Чамъ:		5

§ 9. Бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб – 1 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб оғоҳ аст, машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб ва қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми машқ. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб. Машқи бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб муҳтасар ба шакли сода маълумот дихед. Оид ба машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб маълумоти умумӣ дихед. Машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро нишон дихед. Ҳангоми нақл кӯшиш намоед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро фаҳмонанд. Ба хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро ба хонандагон нишон дихед. Дар аввал бо якчанд хонанда машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичрои машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб ҷалб кунед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро ичро кунанд.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро дуруст ичро намоянд. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

7. Ба як хонанда фармоед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб созед.

8. Тарзи дурусти бозии бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯбро машқ кардан ва барои ичрои мустақилона супориш додан.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Ҳаракатҳои худро дар якчанд намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани он идора мекунад	1
3.	Якчанд намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз сари сина ҳаво додани тӯб ва дошта гирифтани онро дуруст ичро мекунад	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад	1
5	Қоидаҳои одии бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 10. Бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯб – 1 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст тӯбро аз поён ҳаво додан огоҳ аст, машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯб сухан гуфта тавонанд;
- қоидаҳои одии бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Бо ҳар ду даст тӯбро аз поён ҳаво додан. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯб. Машқи бо ҳар ду даст тӯбро аз поён ҳаво додан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом диҳед. Дар бораи аҳамияти машқи бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯб муҳтасар ба шакли сода маълумот диҳед. Машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро нишон диҳед. Оид ба машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯб маълумоти умумӣ диҳед. Ҳангоми нақл кӯшиш намоед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво доданро тӯбро шарҳ диҳанд. Чӣ гуна ичро кардани машқҳои бо

ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро фаҳмонед. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро ба хонандагон нишон дихед. Ичрои дурусти машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро ба хонандагон нишон дихед ва бо як нафар машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичро кардани машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯб ҷалб кунед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро ичро кунанд.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро дуруст ичро кунанд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро нишон диханд. Синфро якҷоя назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор намоед.

7. Аз хонандаи бехтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ қунад. Шумо метавонед, якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Тарзи дурусти бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро машқ кардан ва барои ичрои мустақилона супориш додан.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Ҳаракатҳои ҳудро дар якчанд намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯб идора мекунад	1
3.	Якчанд намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро дуруст ичро мекунад	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад	1
5	Қоидаҳои бехатариро вобаста ба машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 11, 12, 13. Шашкабозӣ – 3 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои фикрии ҷисмониро барои рушди тафаккури ҳуд бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- сатҳи миёнаи машқҳои фикрии ҷисмониро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад.
- қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи шашкабозӣ баҳри равнақи зеҳн огоҳ буда, малакаҳои аввалини шашкабозиро аз бар менамояд.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- аҳамияти бозии шашкаро баҳри равнақи зехн донанд;
- малакаҳои аввалини шашкабозиро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- содатарин амалҳои шашкабозиро ичро карда тавонанд;
- эҳтироми яқдигариро ҳангоми бозӣ риоя намоянд;

Мундариҷаи таълим. Шиносой бо бозии шашка. Тахтай шашкабозӣ ва роҳҳои ҳаракати донаҳо. Аҳамияти шашкабозӣ ва равнақи зехн. Машқи малакаҳои аввалини шашкабозӣ.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар синфхона ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи шашкабозӣ ва аҳамияти он ба шакли сода ба хонандагон маълумоти умумӣ дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Аҳамияти шашкаборо аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти иҷрои ҳаракати донаҳоро ба хонандагон ба таври амалӣ нишон дихед. Диққати хонандагонро ба иҷрои дурусти машқи шашкабозӣ ҷалб кунед. Ҳаракатҳои аввалини донаҳоро бо хонандагон машқ кунед.

3. Ҳаракатҳои минбаъдаи донаҳои шашкаро нишон дихед ва аз хонандагон пурсед. Ҳангоми ҷавоб додан ёрӣ расонед. Таъкид кунед, ки машқи шашкабозӣ барои равнақи зехн муҳим аст. Машқи шашкабозиро дунафарӣ бо хонандагон иҷро кунед.

4. Ба хонандагон нишон додани намунаи шашкабозӣ. Ташкили шашкабозӣ бо хонандагон ва назорати ҳаракати донаҳо.

5. Фармоед, ки якчанд хонанда оид ба шашкабозӣ ва ҳаракати донаҳо нақл намоянд.

6. Ташкил кардани шашкабозии дунафарӣ бо хонандагон.

7. Ба хонандагони беҳтарин фармоед, ки шашкабозиро ба ҷойи омӯзгор назорат кунанд. Хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунанд. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки шашкабозиро дар хона мустақилона машқ кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти бозии шашкаро баҳри равнақи зехн бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона машқ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб шашкабозиро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Ҳангоми бозӣ ба рафиқонаш ҳалал намерасонад	1
5.	Қоидаҳои бозиро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 14. Аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұб – 1 соат.

Салохият: Дарси мазкур ба ташаккули салохиятхой зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқхой чисмониро барои саломатии худ бо ёрии омұзгор шарх дода метавонад;
- харакатхой худро дар сатхи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзиш ғана машқхой чисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатхи миёнаи машқхой обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти чисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұб огоҳ аст, чунин машқхоро пайваста дар сатхи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- усул ва аҳамияти аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро донанд;
- дуруст ичро кардани бозии аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро шарх дода тавонанд;
- бозии аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозй риоя намоянд.

Мундариғаи таълим. Усули аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұб. Аҳамияти бозии аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұб. Тарзи дуруст ичро кардани аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұб. Машқи бозй.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобақо намуда, салом дихед. Дар борай аҳамияти машқи аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұб мұхтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро нишон дихед. Оид ба машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұб маълумоти умумй дихед. Ҳангоми нақл құшиш намоед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро шарх диҳанд. Ҷи гуна ичро кардани машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро фаҳмонед. Ба хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрй расонед. Боз саволхой бештар пешниҳод кунед.

3. Намунаи машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро ба хонандагон нишон дихед. Ичрои дурусти машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро ба хонандагон нишон дихед ва бо як нафар машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичро кардани машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұб ҷалб кунед. Аз хонандагон ҳохиш кунед, ки дунафарй машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро ичро намоянд.

5. Хонандагонро таъкид намоед, ки машқхой бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тұбро дуруст ичро кунанд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро нишон диҳанд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрй расонед.

6. Намунаи машқхой аз поён ба яқдигар ҳаво додани тұбро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якчоя ичро кунед. Ин намунахоро якчанд маротиба машқ кунед.

7. Аз хонандаи бехтарин хоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Тарзи дурусти машқи бо ҳар ду даст тӯбро аз поён ҳаво доданро ва барои иҷрои мустақилона супориш додан.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти машқҳои бо ҳар ду даст тӯбро аз поён ҳаво доданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Ҳаракатҳои худро дар якчанд намунаи машқҳои бо ҳар ду даст тӯбро аз поён ҳаво додан идора мекунад	1
3.	Якчанд намунаи машқҳои бо ҳар ду даст аз поён ҳаво додани тӯбро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад	1
5	Қоидаҳои бехатариро вобаста ба машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 15. Аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯб – 1 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя ва имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯб оғоҳ аст, бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯбро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал иҷро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- усул ва аҳамияти бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯброн донанд;
- иҷрои дурусти бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯброн шарҳ дода тавонанд;
- бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯброн иҷро карда тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усули аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯб. Аҳамияти бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯб. Тарзи дурусти иҷро кардани бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯб. Машқи аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯб.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом додан. Дар бораи аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯб маълумот додан.

Ичрои дурусти аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯб ва моҳияти онро ба таври сода ба хонандагон фаҳмонидан.

2. Оид ба бозӣ ва аҳамияти он аз хонандагон пурсидан. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расондан.

3. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯб ҷалб кардан. Ичрои дурусти бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯбро ба таври амалӣ ба хонандагон нишон додан.

4. Бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯбро машқ кардан ва барои ичрои мустақилона супориш додан.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯбро ичро намоянд. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки намунаи бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯбро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯбро ба хонандагон намоиш дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такроран машқ кунед.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Тарзи дурусти бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯбро машқ кардан ва барои ичрои мустақилона супориш додан.

Арзёбӣ:

1.	Тартиби бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯбро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад.	1
2.	Мувофиқи тартиб бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯбро дуруст ичро мекунад.	1
3.	Якчанд намунаи бозии аз китф бо як даст ба яқдигар ҳаво додани тӯбро дуруст ичро мекунад.	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад.	1
5	Қоидаҳои бехатариро вобаста ба бозӣ риоя мекунад.	1
Чамъ:		5

§ 16. “Босуръат ба назди байракчаҳои худ” – 1 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
  - сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти

бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ” огоҳ аст. Бозии мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро донанд;
- дуруст ичро кардани “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усули “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”. Тарзи дуруст ичро кардани бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”. Бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом додан. Дар бораи бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ” маълумот додан. Ичрои бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро ба таври сода ба хонандагон фаҳмонидан.

2. Дар бораи бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ” аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед.

3. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ” ҷалб кардан. Ичрои дурусти бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро ба хонандагон нишон додан.

4. Бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро машқ кардан ва барои ичрои мустақилона супориш додан.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро ичро намоянд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро нишон диҳанд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такроран машқ кунед.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки машкро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ қунад. Шумо метавонед, якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб созед.

8. Тарзи дурусти бозиро машқ кардан ва барои ичрои мустақилона супориш додан.

Арзёбӣ:

1.	Тартиби бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Мувофиқи тартиб бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро дуруст ичро мекунад	1
3.	Якчанд намунаи бозии “Босуръат ба назди байрақчаҳои худ”-ро дуруст ичро мекунад	1
4.	Ҳангоми ичрои бозӣ ба рафиқонаш хуб муносибат мекунад.	1
5	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя карда, пас аз машқ оби хунук наменӯшад	1
Ҷамъ:		5

§ 17. Суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан – 1 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозии суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан оғоҳ аст. Бозии мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Ҳонандагон бояд

- бозии суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво доданро донанд;
- дуруст ичро кардани суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво доданро шарҳ дода тавонанд;
- бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво дода тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя намоянд;

Мундариҷаи таълим. Ӯсули дуруст ичро кардани суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан. Аҳамияти бозии суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан. Тарзи дуруст ичро кардани бозии суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан. Машқ кардани бозӣ.

Ӯсули таълим. 1. Ҳонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом додан. Дар бораи суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан маълумот додан. Ичрои бозии суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан ва аҳамияти онро ба таври сода ба ҳонандагон фаҳмонидан.

2. Оид ба бозии суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан ва моҳияти он аз ҳонандагон пурсидан. Ба ҳонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонидан.

3. Диққати ҳонандагонро ба ичрои дурусти бозии бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан ҷалб кардан. Ичрои дурусти бозии суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво доданро ба таври амалий ба ҳонандагон нишон додан.

4. Бозии бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво додан ва барои ичрои мустақилона супориш додан.

5. Ҳонандагонро таъкид намоед, ки бозии бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво доданро ичро кунанд. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки намунаи бозии мазкурро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба ҳонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи бозии бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво доданро ба хонандагон намоиш дода, бо онҳо якҷоя ичро намоед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такроран машқ кунед.

7. Аз хонандаи бехтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамой қунад. Шумо метавонед, якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамой ҷалб кунед.

8. Тарзи дурусти бозиро машқ кардан ва барои ичрои мустақилона супориш додан.

Арзёбӣ:

1.	Тарзи дурусти бозии суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво доданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Мувофиқи тартиб суръат гирифта бо ҳар ду даст тӯбро аз болои сар ҳаво доданро дуруст ичро мекунад	1
3.	Якчанд намунаи бозии мазкурро дуруст ичро мекунад.	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад	1
5	Қоидаҳои бехатариро вобаста ба бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 18 - 19. Бо дasti чапу рост тӯbro ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат кардан – 2 соат.

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозии бо дasti чапу рост тӯbro ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат кардан оғоҳ аст. Бозии мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- бозии бо дasti чапу рост тӯbro ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат карданро донанд;
- дуруст ичро кардани бозии бо dasti чапу рост tӯbro ба замин зада, доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат карданро шарҳ дода тавонанд;
- бозии бо dasti чапу рост tӯbro ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат карданро ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя намоянд.

Мундарицаи таълим. Усул ва аҳамияти бозии бо дасти чапу рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида ба пеш ҳаракат кардан. Тарзи дуруст ичро кардани бозии бо дасти чапу рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида ба пеш ҳаракат кардан. Машқи бозӣ.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом додан. Дар бораи бозии бо дасти чапу рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат кардан маълумот додан. Ичрои дурусти бозии бо дасти чапу рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат карданро ба таври сода ба хонандагон фаҳмонидан.

2. Оид ба бозӣ ва аҳамияти он аз хонандагон пурсидан. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Ичрои дурусти бозии бо дасти чапу рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат карданро ба таври амалий ба хонандагон нишон диҳед.

3. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти бозии бо дасти чапу рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат кардан ҷалб кунед. Бозиро бо ду хонанда машқ кунед. Диққати дигаронро барои ичрои дурусти бозӣ ҷалб намоед.

4. Бозии бо дасти чапу рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат карданро бо хонандагон машқ кунед.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки бозии бо дасти чапу рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат карданро ичро намоянд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи бозии мазкурро нишон диҳанд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи бозии бо дасти чапу рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат карданро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор намудан лозим.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро низ роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед, якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Бозии мазкурро машқ карда, барои ичрои мустақилона супориши диҳед.

Арзёбӣ:

1.	Тартиби бозии бо дасти чапу рост тӯбро ба замин зада доштан ва ба як паҳлу давида, ба пеш ҳаракат карданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Мувофиқи тартиб бозии мазкурро дуруст ичро мекунад	1
3.	Ҳангоми бозии мазкур ба рафиқонаш ҳалал намерасонад	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад	1
5	Қоидаҳои беҳатариро вобаста ба бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 20. Тұбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштан -1соат

Салоҳият: Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти бозии тұбро ба замин зада-зада, аз байни монеаҳо гузаштан огоҳ аст. Бозии мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- усул ва аҳамияти бозии ба замин задани тұб ва аз байни монеаҳо гузаштанро донанд;
- ичрои дурусти бозии ба замин задани тұб ва аз байни монеаҳо гузаштанро шарҳ дода тавонанд;
- ба замин задани тұб ва аз байни монеаҳо гузаштанро ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усули бозии тұбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштан. Аҳамияти бозии тұбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштан. Машқи мустақилона.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом диҳед. Дар бораи бозии тұбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштан маълумот диҳед. Ичрои дурусти тұбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштанро омӯзонед ва аҳамияти онро ба таври сода ба хонандагон фахмонед.

2. Доир ба бозии тұбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштан ва аҳамияти он аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед.

3. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти машқ ҷалб кунед. Ичрои дурусти бозии тұбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштанро ба таври амалӣ ба хонандагон нишон диҳед.

4. Тарзи дурусти бозии тұбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштанро бо хонандагон машқ кунед. Барои машқи мустақилона супориш дода, ичрои дурусти онро зери назорат гиред.

5. Хонандагонро фармоед, ки намунаи бозии тұбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштанро нишон диҳанд, сипас онро ичро кунанд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи бозии тұбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштанро ба хонандагон намоиш дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такроран машқ кунед.

7. Аз хонандаи беҳтарин хоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед, якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Бозии мазкурро машқ карда, барои иҷрои мустақилона супориши дихед.

Арзёбӣ:

1.	Тартиби бозии тӯбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштанро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Мувофиқи тартиб бозии тӯбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштанро дуруст иҷро мекунад	1
3.	Якчанд намунаи бозии тӯбро ба замин зада-зада аз байни монеаҳо гузаштанро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад	1
5	Қоидаҳои бехатариро вобаста ба бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

Боби 3. Асосҳои дониши варзишӣ, варзиши сабук, давидан ва машғулятҳои мустақилона – 20 соат.

§ 1-2 Аз ҷойи ист партофтани тӯб – 2 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содоро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи аз ҷойи ист партофтани тӯб огоҳ аст. Машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал иҷро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аз ҷойи ист партофтани тӯбро донанд;
- дуруст иҷро кардани машқи аз ҷойи ист партофтани тӯбро шарҳ дода тавонанд;
- аз ҷойи ист партофтани тӯбро иҷро карда тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усули аз ҷойи ист партофтани тӯб. Аҳамияти машқи аз ҷойи ист партофтани тӯб. Тарзи дуруст иҷро кардани аз ҷойи ист партофтани тӯб. Мустақилона аз ҷойи ист партофтани тӯб.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф чобачо намуда, салом додан. Дар бораи машқи аз чойи ист партофтани тӯб маълумот додан. Ичрои дурусти аз чойи ист партофтани тӯб ва аҳамияти онро ба таври сода ба хонандагон фаҳмонидан.

2. Оид ба машқи аз чойи ист партофтани тӯб ва аҳамияти он аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед.

3. Диққати хонандагонро ба машқи аз чойи ист партофтани тӯб ҷалб кунед. Ичрои дурусти машқи аз чойи ист партофтани тӯбро дар амал ба хонандагон нишон дихед.

4. Ба хонандагон такроран нишон додани намунаи беҳтарини машқҳои аз чойи ист партофтани тӯб. Аз хонандагон ҳоҳиш кунед, ки бо тӯб бонавбат машқ кунанд.

5. Фармоед, ки якчанд хонанда машқҳои аз чойи ист партофтани тӯбро нишон диханд.

6. Баъди нишон додани намунаи беҳтарини машқҳои аз чойи ист партофтани тӯб ба хонандагон бо онҳо якҷоя машқ кунед. Машқро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат гиред.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро ба чойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб созед.

8. Тарзи дурусти аз чойи ист партофтани тӯбро машқ карда, барои ичрои мустақилона супориш дихед.

Арзёбӣ:

1.	Тартиби машқи аз чойи ист партофтани тӯбро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Мувофиқи тартиб машқи аз чойи ист партофтани тӯбро дуруст ичро мекунад.	1
3.	Якчанд намунаи машқи аз чойи ист партофтани тӯбро дуруст ичро мекунад	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад	1
5	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя карда, пас аз машқ оби хунук наменӯшад	1
Ҷамъ:		5

§ 3. Партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давидан – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзиший ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда,

имконияти иштирок дар фаъолияти чисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давидан огоҳ аст, машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд

- баъди 1-3 қадам давида омадан партофтани тӯбро донанд;
- ичрои дурусти партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давиданро ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усули партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давида омадан. Аҳамияти партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давидан. Тарзи дуруст ичро кардани партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давидан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом додан. Дар бораи партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давидан маълумот додан. Ичрои дурусти бозии партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давиданро ба таври сода ба хонандагон фахмонед.

2. Оид ба партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давида омадан аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед.

3. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти бозии партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давидан ҷалб кунед. Ичрои дурусти партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давиданро ба хонандагон нишон дихед.

4. Ба хонандагон намунаи беҳтарини машқҳои мазкурро такроран нишон дихед. Ба хонандагон фармоед, ки бо тӯб бонавбат машқ кунанд.

5. Фармоед, ки якчанд хонанда бозии партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давиданро нишон диханд.

6. Баъди нишон додани намунаи беҳтарини бозии партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давида омадан бо хонандагон якҷоя машқ кунед. Машқро якчанд маротиба такрор карда, ахли синфро зери назорат қарор дихед.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро низ роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Бозии партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давиданро машқ карда, барои ичрои мустақилона супориш дихед.

Арзёбӣ:

1.	Тартиби бозии партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Мувофиқи тартиб бозии партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давиданро дуруст ичро мекунад	1
3.	Якчанд намунаи бозии партофтани тӯб баъди 1-3 қадам давиданро дуруст ичро мекунад	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад	1
5	Қоидаҳои бехатариро вобаста ба бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 4. Машқ бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқҳо бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ оғоҳ аст, машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- машқҳо бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳро донанд;
- усули дуруст ичро кардани машқ бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ машқ карда тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя карда, пас аз машқ оби хунук нанӯшанд.

Мундариҷаи таълим. Усули дуруст ичро кардани машқҳо бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ. Аҳамияти машқҳо бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ. Тарзи дуруст ичро кардани машқҳо бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ. Машқҳои мустақилона бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом диҳед. Дар бораи машқҳо бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ маълумот диҳед. Ичрои дурусти машқҳо бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳро ба таври сода ба хонандагон фаҳмонед.

2. Дар бораи ичрои машқҳо бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед.

3. Диққати хонандагонро ба ичрои дурусти машқ бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ ҷалб намоед. Сипас дунафарӣ машқ кунанд.

4. Ба хонандагон такроран нишон додани намунаи беҳтарини машқҳои мазкур. Ба хонандагон фармоед, ки бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ бонавбат машқ кунанд.

5. Фармоед, ки якчанд хонанда бозиро бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ нишон диҳанд.

6. Баъди нишон додани намунаи беҳтарини бозӣ бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳ ҳамроҳи хонандагон машқ кунед. Машқро якчанд маротиба такрор карда, ахли синфро зери назорат гиред.

7. Аз хонандаи беҳтарин хоҳиш намоед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ кунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои роҳнамоӣ ҷалб кунед.

8. Бозии бо ҹаҳ-ҹаҳаки ҝӯтоҳро барои ичрои мустақилона супориш диҳед.

Арзёбӣ:

1.	Тартиби бозихо бо ҷаҳ-ҷаҳаки кӯтоҳро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Мувофиқи тартиб бозихо бо ҷаҳ-ҷаҳаки кӯтоҳро дуруст ичро мекунад	1
3.	Ҳангоми бозӣ ба рафиқонаш халал намерасонад	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад	1
5	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 5-6. Давида ба дарозӣ ҷаҳидан – 2 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозихои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи давида ба дарозӣ ҷаҳидан оғоҳ аст. Машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- давида ба дарозӣ ҷаҳиданро донанд;
- ба таври дуруст давида ба дарозӣ ҷаҳиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- давида ба дарозӣ ҷаҳиданро ичро карда тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Усули давида ба дарозӣ ҷаҳидан. Тарзи дурусти давида ба дарозӣ ҷаҳидан. Машқи давида ба дарозӣ ҷаҳидан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом додан. Дар бораи бозии давида ба дарозӣ ҷаҳидан маълумот додан. Ба таври сода ба хонандагон фаҳмонидани бозии давида ба дарозӣ ҷаҳидан.

2. Оид ба бозии давида ба дарозӣ ҷаҳидан аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед.

3. Ҷалб кардани диққати хонандагон ба ичрои дурусти бозии давида ба дарозӣ ҷаҳидан. Нишон додани тарзи дурусти бозии давида ба дарозӣ ҷаҳидан ба хонандагон.

4. Ба хонандагон такроран нишон додани намунаи беҳтарини машқҳои мазкур. Ба хонандагон фармоед, ки давида ба дарозӣ ҷаҳиданро бонавбат машқ кунанд.

5. Фармоед, ки якчанд хонанда бозии давида ба дарозӣ ҷаҳиданро нишон диганд.

6. Баъди нишон додани намунаи беҳтарини бозӣ ҳамроҳи хонандагон машқ қунед. Машқро якчанд маротиба такрор карда, ахли синфро зери назорат қарор дихед.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш қунед, ки машқро ба ҷойи омӯзгор гузаронад, яъне хонандагони дигарро роҳнамоӣ қунад. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро барои роҳнамоӣ ҷалб созед.

8. Бозии давида ба дарозӣ ҷаҳиданро барои иҷрои мустақилона супориш дихед.

Арзёбӣ:

1.	Тартиби бозии давида ба дарозӣ ҷаҳиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Мувофиқи тартиб бозии давида ба дарозӣ ҷаҳиданро дуруст иҷро мекунад	1
3.	Якчанд намунаи бозии давида ба дарозӣ ҷаҳиданро дуруст иҷро мекунад.	1
4.	Сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну солаш нишон дода метавонад	1
5	Қоидаҳои бехатариро вобаста ба бозӣ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 7-8 Аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан – 2 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содоро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан оғоҳ аст, машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал иҷро карда, маҳораташро равнақ медиҳад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро донанд;
- дуруст иҷро қардани машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро дар сатҳи ҳадди ақал иҷро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан риоя намоянд.

Мундарицаи таълим. Аҳамияти аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан. Тарзи дурусти аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан. Машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Оид ба тарзи дурусти машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан, инчунин аҳамияти он ба шакли сода ба хонандагон маълумот дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода бурда, аҳамияти бозиро дуруст фаҳмонед.

2. Оид ба аҳамияти машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан аз хонандагон пурсед. Ба хонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти иҷрои машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро ба хонандагон дар амал нишон дихед. Диққати хонандагонро ба иҷрои дурусти машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан ҷалб кунед.

3. Ҳангоми ҷавоб додан ба хонандагон ёрӣ расонед. Таъкид намоед, ки машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан барои солимии ҷисму рӯҳ муҳим аст ва иродай хонандаро қавӣ мегардонад.

4. Бо хонандагон якҷоя бозӣ кунед. Ба хонандагон фармоед, ки ба ду гурӯҳ чудо шуда, аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро машқ кунанд.

5. Фармоед, ки як гурӯҳи хонандагон машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро нишон диханд. Баъди нишон додан хонандаи моҳиртаририро муайян кунед.

6. Бозиро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат қарор дихед ва хонандагони моҳирро муайян созед. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ карда, моҳиронро муайян намоянд.

7. Аз хонандаи беҳтарин ҳоҳиш кунед, ки бозиро дар гурӯҳҳо назорат карда, иҷрои дурусти онро таъмин намояд. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ барои назорат ҷалб кунед.

8. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро дар хона мустақилона иҷро намоянд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқи аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур иҷро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои машқи мазкурро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 9. Гузаштан аз монеаҳо – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад.

– ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);

– сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи гузаштан аз монеаҳо оғоҳ аст. Машқи гузаштан аз монеаҳоро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда, маҳораташро равнақ медиҳад.

Мақсади дарс. Ҳонандагон бояд:

- аҳамияти машқи гузаштан аз монеаҳоро донанд;
- дуруст ичро кардани машқи гузаштан аз монеаҳо бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқи гузаштан аз монеаҳоро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми гузаштан аз монеаҳо риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқи гузаштан аз монеаҳо. Тарзи дурусти ичрои машқи гузаштан аз монеаҳо . Машқи гузаштан аз монеаҳо..

Усули таълим. 1. Ҳонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Оид ба тарзи дурусти машқи гузаштан аз монеаҳо, инчунин аҳамияти он ба шакли сода ба ҳонандагон маълумот дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода бурда аҳамияти бозиро дуруст фаҳмонед.

2. Аҳамияти машқи гузаштан аз монеаҳоро аз ҳонандагон пурсед. Ба ҳонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои машқи гузаштан аз монеаҳоро ба ҳонандагон дар амал нишон дихад. Диққати ҳонандагонро ба ичрои дурусти машқи мазкур ҷалб кунед. Маҳорати ҷаҳиданро ба ҳонандагон фаҳмонед.

3. Ҳангоми ҷавоб додан ба ҳонандагон ёрӣ расонед. Таъкид намоед, ки машқи гузаштан аз монеаҳо барои солими ҷисму рӯҳ муҳим аст ва иродай ҳонандаро қавӣ мегардонад.

4. Ҳамроҳи ҳонандагон бозӣ кунед. Ба онҳо фармоед, ки ба ду гурӯҳ ҷудо шуда, гузаштан аз монеаҳоро машқ кунанд.

5. Фармоед, ки як гурӯҳи ҳонандагон машқи гузаштан аз монеаҳоро нишон диханд. Баъди нишон додан ҳонандай моҳиртаририро муайян кунед.

6. Бозиро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат қарор дихед ва ҳонандгони моҳирро муайян созед. Бигузор ҳонандагон мустақилона бозӣ кунанд.

7. Ба ҳонандай беҳтарин фармоед, ки бозиро дар гурӯҳҳо назорат карда, ичрои дурусти онро таъмин намояд. Шумо метавонед назорати умумӣ баред.

8. Ба ҳонандагон супориш дихед, ки бозии мазкурро дар хона мустақилона бо ҳамсолонашон машқ кунанд.

Арзёбӣ:

1	Аҳамияти машқи гузаштан аз монеаҳоро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3	Мувофиқи тартиб машқи гузаштан аз монеаҳоро дуруст ичро мекунад	1
4	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур ичро мекунад	1
5	Қоидаҳои машқи мазкурро риоя мекунад	1
Чамъ:		5

§ 10. Ба баландӣ ҷаҳидан – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуни бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи ба баландӣ ҷаҳидан оғоҳ аст. Машқи ба баландӣ ҷаҳиданро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда, маҳораташро равнақ медиҳад.

Мақсади дарс. Ҳонандагон бояд:

- аҳамияти машқи ба баландӣ ҷаҳиданро донанд;
- ичрои дурусти машқи ба баландӣ ҷаҳиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқи ба баландӣ ҷаҳиданро дар сатҳи ҳадди ақал ичро карда тавонанд;
- саломатии худро ҳангоми бозӣ зери назорат нигоҳ дошта тавонанд;
- қоидаҳои бехатариро ҳангоми ба баландӣ ҷаҳидан риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқи ба баландӣ ҷаҳидан. Тарзи дурусти ичрои машқи ба баландӣ ҷаҳидан. Машқи ба баландӣ ҷаҳидан.

Усули таълим. 1. Ҳонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Оид ба тарзи дурусти машқи ба баландӣ ҷаҳидан ва аҳамияти он ба шакли сода ба ҳонандагон маълумот дихед. Ҳангоми фаҳмонидан кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода бурда, аҳамияти бозиро дуруст фаҳмонед.

2. Аҳамияти машқи ба баландӣ ҷаҳиданро аз ҳонандагон пурсед. Ба ҳонандагон барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Тарзи дурусти ичрои машқи ба баландӣ ҷаҳиданро ба ҳонандагон дар амал нишон дихед. Диққати ҳонандагонро ба ичрои дурусти машқи ба баландӣ ҷаҳидан ҷалб кунед. Оид ба маҳорати ҷаҳидан ба ҳонандагон муфассал маълумот дихед.

3. Ҳангоми ҷавоб додан ба ҳонандагон ёрӣ расонед. Таъкид кунед, ки машқи ба баландӣ ҷаҳидан барои солимии ҷисму рӯҳ муҳим аст ва иродай ҳонандаро қавӣ мегардонад.

4. Ҳамроҳи хонандагон бозӣ кунед. Ба онҳо фармоед, ки ба ду гурӯҳ чудо шуда, ба баландӣ ҷаҳиданро машқ кунанд.

5. Ҳоҳиш кунед, ки як гурӯҳи хонандагон машқи ба баландӣ ҷаҳиданро нишон диҳанд. Баъди нишон додан хонандаи часуртариинро муайян кунед.

6. Бозиро якчанд маротиба такрор карда, аҳли синфро зери назорат гиред ва хонандагони часурро муайян созед. Бигузор хонандагон мустақилона бозӣ кунанд.

7. Ба хонандаи беҳтарин фармоед, ки бозиро дар гурӯҳҳо зери назорат гирифта, иҷрои дурусти онро таъмин намояд. Шумо метавонед назорати умумӣ баред.

8. Ба хонандагон супориш диҳед, ки ба баландӣ ҷаҳиданро дар хона мустақилона бо ҳамсолонашон машқ кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Аҳамияти машқи ба баландӣ ҷаҳиданро барои саломатӣ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3.	Мувофиқи тартиб машқи ба баландӣ ҷаҳиданро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба бозии мазкур иҷро мекунад	1
5.	Қоидаҳои машқи мазкурро риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 11-12. Ҳаво додани тӯби хурд – 2 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуни бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи ҳаво додани тӯби хурд оғоҳ аст, машқи ҳаво додани тӯби хурдро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал иҷро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- моҳияти ҳаво додани тӯби хурдро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- ҳаво додани тӯби хурдро иҷро карда тавонанд;
- дар бораи ҳаво додани тӯби хурд ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти ҳаво додани тӯби хурд. Тарзи дурусти ҳаво додани тӯби хурд. Машқи ҳаво додани тӯби хурд.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи ҳаво додани тӯби хурд мухтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқи ҳаво додани тӯби хурдро фаҳмонед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти ҳаво додани тӯби хурдро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқи ҳаво додани тӯби хурдро фаҳмонанд. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи ҳаво додани тӯби хурдро ба хонандагон нишон дихед. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Ба онҳо машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичрои машқи ҳаво додани тӯби хурд ҷалб кунед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ ҳаво додани тӯби хурдро машқ кунанд.

5. Хонандагонро таъкид намоед, ки машқро дуруст ичро кунанд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқи ҳаво додани тӯби хурдро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи ҳаво додани тӯби хурдро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя машқ кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба тақрор кунед.

7. Ба хонандагон супориш дихед, ки бо тӯби хурд дар хона мустақилона машқ кунанд.

Арзёбӣ.

1.	Ҳаво додани тӯби хурд ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3.	Якчанд намунаи машқи ҳаво додани тӯби хурдро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 13. Тӯбро байни пойҳо гирифта, аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан – 1 соат.

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои хурдро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи тӯбро байни пойҳо гирифта, аз ҷойи ист ба дарозӣ ҷаҳидан оғоҳ аст. Машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳидан ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳидан. Ичрои дурусти машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳидан. Машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳидан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар сағ ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳидан мұхтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үй ба дарозӣ ҷаҳиданро фахмонед. Ҳангоми нақл күшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро фахмонанд. Ба хонандагон саволу چавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар пешниҳод намоед.

3. Намунаи машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро ба хонандагон нишон дихед. Ба онҳо фармоед, ки онро шарҳ диханд ва борои چавоб додан ёрӣ расонед. Ба онҳо машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичрои машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үй ба дарозӣ ҷаҳидан қалб кунед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро машқ кунанд.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки машқро дуруст ичро намоянд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳиданро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якчоя машқ кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

7. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқи мазкурро дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ ҷаҳидан ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1

3.	Машқи тұбро байни пойҳо гирифта, аз үйи ист ба дарозӣ чаҳиданро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
	Ҷамъ:	5

§ 14. Давида аз болои монеаҳо ҷаҳидан – 2 соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувоғиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳидан огоҳ аст, машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳиданро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳидан ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳидан. Ичрои дурусти машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳидан. Машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳидан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом диҳед. Дар бораи машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳидан муҳтасар ба шакли сода маълумот диҳед. Машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳиданро фахмонед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аз хонандагон ҳоҳиш кунед, ки аҳамияти машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳиданро шарҳ диҳанд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳиданро фахмонанд. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар диҳед.

3. Намунаи машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳиданро ба хонандагон нишон диҳед. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки онро шарҳ диҳанд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Ҳамроҳи онҳо машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичрои машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳидан ҷалб намоед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳиданро ичро кунанд.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки машқро дуруст ичро намоянд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳиданро нишон дижанд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳиданро ба хонандагон намоиш дода, бо онҳо яқҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро яқҷанд маротиба такрор кунед.

7. Ба хонандагон супориш дижед, ки машқи мазкурро дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳидан ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3.	Машқи давида аз болои монеаҳо ҷаҳиданро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 15. Ҷаҳида тағиیر додани ҳолати пойҳо 1 – соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзиший ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи ҷаҳида тағиир додани ҳолати пойҳо огоҳ аст, машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқи ҷаҳида тағиир додани ҳолати пойҳоро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқи ҷаҳида тағиир додани ҳолати пойҳоро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқи ҷаҳида тағиир додани ҳолати пойҳо ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқи ҷаҳида тағиир додани ҳолати пойҳо. Тарзи дуруст ичро кардани машқи ҷаҳида тағиир додани ҳолати пойҳо. Машқи ҷаҳида тағиир додани ҳолати пойҳо.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳо мухтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳоро фаҳмонед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фрмоед, ки аҳамияти машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳоро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳоро фаҳмонанд. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳоро ба хонандагон нишон дихед. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Бо онҳо машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичрои машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳо ҷалб кунед. Ба хонандагон фрмоед, ки дунафарӣ машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳоро ичро намоянд.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки машқро дуруст ичро намоянд. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки намунаи машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳоро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳоро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

7. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқи мазкурро дар хона мустақилона ичро намоянд.

Арзёбӣ:

1.	Машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳо ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2..	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3.	Машқи ҷаҳида тағйир додани ҳолати пойҳоро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад.	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 16. Ба як пой аз як ҳалқа ба ҳалқаи дигар ҷаҳидан – 1 соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи **бо**

як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳидан огоҳ аст, машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Ҳонандагон бояд:

- аҳамияти машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳиданро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳидан ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳидан. Тарзи дуруст ичро кардани машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳидан. Машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳидан.

Усули таълим. 1. Ҳонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳидан муҳтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳиданро фаҳмонед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Аз ҳонандагон ҳоҳиш кунед, ки аҳамияти машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳиданро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳиданро фаҳмонанд. Бо ҳонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳиданро ба ҳонандагон нишон дихед. Ба онҳо фармоед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Бо онҳо машқ кунед.

4. Диққати ҳонандагонро ба ичро кардани машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳидан ҷалб кунед. Аз ҳонандагон ҳоҳиш кунед, ки дунафарӣ машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳиданро ичро намоянд.

5. Ҳонандагонро таъкид кунед, ки машқро дуруст ичро намоянд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳиданро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба ҳонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳиданро ба ҳонандагон нишон дода, ҳамроҳи онҳо ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

7. Ба ҳонандагон супориш дихед, ки машқи мазкурро дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқай дигар ҷаҳидан ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
----	--	---

2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3.	Машқи бо як пой аз як ҳалқа ба ҳалқаи дигар ҷаҳиданро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 17. Аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳидан – 1 соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳидан оғоҳ аст, машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳиданро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳидан ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳидан. Тарзи дуруст ичро кардани машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳидан. Машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳидан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом диҳед. Дар бораи машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳидан муҳтасар ба шакли сода маълумот диҳед. Машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳиданро фаҳмонед. Ҳангоми нақл кӯшиш қунед, ки қалимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳиданро шарҳ диҳанд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳиданро фаҳмонанд. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар диҳед.

3. Намунаи машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки қӯтоҳ ҷаҳиданро ба хонандагон нишон диҳед. Ба онҳо фармоед, ки онро шарҳ диҳанд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Бо онҳо машқ қунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичрои машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки кӯтоҳ ҷаҳидан ҷалб намоед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки кӯтоҳ ҷаҳиданро ичро кунанд.

5. Хонандагонро таъкид намоед, ки машқро дуруст ичро кунанд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки кӯтоҳ ҷаҳиданро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки кӯтоҳ ҷаҳиданро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя ичро кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

7. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқи мазкурро дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки кӯтоҳ ҷаҳидан ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3.	Машқи аз болои ҷаҳ-ҷаҳаки кӯтоҳ ҷаҳиданро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 18. Дар ҷойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳидан – 1 соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи дар ҷойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳидан оғоҳ аст. Машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Максади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқи дар ҷойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳиданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқи дар ҷойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳиданро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқи дар ҷойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳидан ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундарицаи таълим. Аҳамияти машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳидан. Тарзи дуруст ичро кардани машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳидан. Машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳидан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳидан мухтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳиданро фаҳмонед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Аз хонандагон ҳоҳиш кунед, ки аҳамияти машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳиданро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳиданро фаҳмонанд. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар пешниҳод дихед.

3. Намунаи машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳиданро ба хонандагон нишон дихед. Ба онҳо фармоед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Бо онҳо машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичрои машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳидан ҷалб кунед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳиданро ичро кунанд.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки машқро дуруст ичро намоянд. Аз онҳо фармоед, ки намунаи машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳиданро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см ҷаҳиданро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя машқ кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунанд.

7. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқи мазкурро дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см. ҷаҳидан ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3.	Машқи дар чойи муайяншуда аз баландии 50 см. ҷаҳиданро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя менамояд	1
Ҷамъ:		5

§ 19. Аз масофаи 5 - 6 м ба нишони амудӣ (вертикалӣ) ҳаво додани тӯб – 1 соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;
- ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзишӣ ва машқҳои ҷисмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқҳои обутоб додани баданро мувофиқӣ синну сол нишон дода метавонад. Қоидаҳо ва тартиботи содоро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти ҷисмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯб оғоҳ аст, машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯбро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;
- машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯбро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯб ақидаашонро гуфта тавонанд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯб. Тарзи дуруст ичро кардани машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯб. Машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯб.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯб муҳтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯбро фаҳмонед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки калимаҳои содоро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯбро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯбро фаҳмонанд. Ба хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯбро ба хонандагон нишон дихед. Ба онҳо фармоед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Ба онҳо машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичро кардани машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯб ҷалб кунед. Ба хонандагон фармоед, ки дунафарӣ машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ ҳаво додани тӯбро ичро кунанд.

5. Хонандагонро таъкид намоед, ки машқро дуруст ичро кунанд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикалӣ

ҳаво додани тұбро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрй расонед.

6. Намунаи машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикал ҳаво додани тұброба хонандагон нишон дода, бо онҳо якция машқ кунед. Ин намунахоро якчанд маротиба тақрор кунед.

7. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқи мазкурро дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёбі:

1.	Машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикал ҳаво додани тұб ва зарурати онро бо ёрии омұзгор шарх дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3.	Машқи аз масофаи 5 - 6 м ба нишони вертикал ҳаво додани тұброба дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрхой таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекунад	1
5.	Қоидахой бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Җамъ:		5

§ 20. Аз як пой ба пойи дигар чахида, ба пеш ҳаракат кардан – 1 соат

Салохият. Дарси мазкур ба ташаккули салохиятхой зерин равона карда мешавад:

- аҳамияти машқхой чысмониро барои саломатии худ бо ёрии омұзгор шарх дода метавонад;
- ҳаракатхой худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои варзиш өткенде машқхой чысмонии сода идора мекунад (фитнес);
- сатҳи миёнаи машқхой обутоби баданро мувофиқи синну сол нишон дода метавонад. Қоидахо ва тартиботи содаро риоя карда, имконияти иштирок дар фаъолияти чысмониро қадр мекунад. Аз аҳамияти машқи аз як пой ба пойи дигар чахида ба пеш ҳаракат кардан огох аст. Машқи мазкурро пайваста дар сатҳи ҳадди ақал ичро мекунад.

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

- аҳамияти машқи аз як пой ба пойи дигар чахида, ба пеш ҳаракат карданро бо ёрии омұзгор шарх дода тавонанд;
- машқи аз як пой ба пойи дигар чахида ба пеш ҳаракат карданро ичро карда тавонанд;
- дар бораи машқи мазкур ақидаашонро гүфта тавонанд;
- қоидахой бехатарии одиро ҳангоми машқ риоя намоянд.

Мундарицаи таълим. Аҳамияти машқи аз як пой ба пойи дигар чахида ба пеш ҳаракат кардан. Тарзи дуруст ичро кардани машқи мазкур. Машқи аз як пой ба пойи дигар чахида ба пеш ҳаракат кардан.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф өткендеги намуда, салом дихед. Дар бораи машқи аз як пой ба пойи дигар чахида ба пеш ҳаракат кардан

мухтасар ба шакли сода маълумот дихед. Машқи мазкурро фаҳмонед. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки аҳамияти машқи аз як пой ба пойи дигар ҷаҳида ба пеш ҳаракат карданро шарҳ диханд. Ҷӣ гуна ичро кардани ин машқро фаҳмонанд. Бо хонандагон саволу ҷавоб карда, ба онҳо ёрӣ расонед. Боз саволҳои бештар дихед.

3. Намунаи машқи аз як пой ба пойи дигар ҷаҳида ба пеш ҳаракат карданро ба хонандагон нишон дихед. Аз онҳо ҳоҳиш кунед, ки онро шарҳ диханд ва барои ҷавоб додан ёрӣ расонед. Бо онҳо машқ кунед.

4. Диққати хонандагонро ба ичро кардани машқи аз як пой ба пойи дигар ҷаҳида ба пеш ҳаракат кардан ҷалб намоед. Ба хонандагон фармоед, ки ин машқро дунафарӣ ичро намоянд.

5. Хонандагонро таъкид кунед, ки машқро дуруст ичро намоянд. Ба онҳо фармоед, ки намунаи машқи аз як пой ба пойи дигар ҷаҳида ба пеш ҳаракат карданро нишон диханд. Синфро назорат карда, ба хонандагон ёрӣ расонед.

6. Намунаи машқи аз як пой ба пойи дигар ҷаҳида ба пеш ҳаракат карданро ба хонандагон нишон дода, бо онҳо якҷоя машқ кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

7. Ба хонандагон супориш дихед, ки машқи мазкурро дар хона мустақилона ичро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Машқи аз як пой ба пойи дигар ҷаҳида ба пеш ҳаракат кардан ва зарурати онро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона бо ҳамсолонаш машқ карданро медонад	1
3.	Машқи аз як пой ба пойи дигар ҷаҳида ба пеш ҳаракат карданро дуруст ичро мекунад	1
4.	Меъёрҳои таълимиро вобаста ба машқи мазкур ичро мекуна.	1
5.	Қоидҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

Боби 4. Асосҳои дониши варзишӣ, шиноварӣ ва машғулиятҳои мустақилона – 2соат

§ 1. Аҳамияти шиноварӣ ва истифодаи об – 1соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

– аҳамияти шиноварӣ ва машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;

– ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои шиноварӣ ва машқҳои оббозии сода идора мекунад. (фитнес)

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

– мағҳуми шиновариро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;

- тарзу усулҳои шиноварии одиро донанд;
- тарзи ҳаёти солимро вобаста ба шиноварӣ ба тарзи сода баён намоянд;
- қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми шиноварӣ риоя кунанд.

Мундариҷаи таълим. Шиноварӣ ва аҳамияти он барои саломатӣ. Тарзи дурусти ба об даромадан. Дар об рост истода нафаси чуқур кашида нишастан. Машқи ба об даромадан дар ҳавзи чуқуриаш 80 – 100 см.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи шиноварӣ муҳтасар ба шакли сода маълумот дихед. Шарҳи ба об даромадан дар ҳавзи чуқуриаш 80 – 100 см-ро фаҳмонед. Оид ба шиноварӣ ва тарзи ҳаёти солим маълумоти умумӣ дихед. Фаҳмонед, ки оббозӣ хатарнок аст, бе назорати калонсолон ба об надароянд. Ҳангоми нақл қӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки дар бораи шиноварӣ муҳтасар маълумот диҳанд. Ҷӣ гуна ба об даромадан лозим? Шиноварӣ барои тарзи ҳаёти солим ҷӣ манфиат дорад? Боз саволҳои бештар дихед. Сипас манфиати шиноварӣ ва тарзи ҳаёти солимро шарҳ дихед.

3. Ба хонандагон фаҳмонед, ки шиноварӣ ва тарзи ҳаёти солим ба ҳар як шахс манфиат дорад. Қоидаҳои ба об даромадан, рост истода нафаси чуқур кашида, нишастанро дуруст фаҳмонед ва нишон дихед. Бо як нафар машқ кунед. Диққати дигаронро ҷалб намоед.

4. Хонандагонро таъкид кунед, ки ба шиноварӣ машғул шудан муҳим аст. Синфро назорат карда, ба ду нафар иҷозат дихед, ки машқ кунанд.

5. Якчанд хонандаи дигарро низ ҷалб кунед. Ҳамроҳи онҳо тарзи дурусти ба об даромаданро машқ кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба такрор кунед.

6. Ба якчанд хонанда фармоед, ки машқро иҷро кунанд. Хонандагони дигар боддиқат назорат кунанд. Шумо метавонед, якчанд хонандаи дигарро низ ҷалб кунед.

7. Ба хонандагон гӯед, ки ҳамроҳи падару модар ин машқҳоро иҷро кунанд.

Арзёбӣ:

1.	Тарзи дурусти ба об даромадан, дар об рост истода нафаси чуқур кашида нишастанро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона машқ карданро медонад	1
3.	Машқи дуруст ба об даромадан, рост истода нафаси чуқур кашида нишастанро дуруст иҷро мекунад	1
4.	Одитарин унсурҳои мустақилона назорат кардани ташаккули ҷисми худро медонад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

§ 2. Дар об бо дасту пойхо ҳаракат кардан – 1соат

Салоҳият. Дарси мазкур ба ташаккули салоҳиятҳои зерин равона карда мешавад:

– аҳамияти шиноварӣ ва машқҳои ҷисмониро барои саломатии худ бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад;

– ҳаракатҳои худро дар сатҳи ҳадди ақал дар шумораи маҳдуди бозиҳои шиноварӣ ва машқҳои оббозии сода идора меқунад. (фитнес)

Мақсади дарс. Хонандагон бояд:

– мағҳуми дар об бо дасту пойхо ҳаракат карданро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода тавонанд;

– тарзу усулҳои дар об бо дасту пойхо ҳаракат карданро донанд;

– тарзи ҳаёти солимро вобаста ба шиноварӣ ба тарзи сода баён намоянд;

– қоидаҳои бехатарии одиро ҳангоми ба об даромадан риоя намоянд.

Мундариҷаи таълим. Аҳамияти дар об бо дасту пойхо ҳаракат кардан. Тарзи дурусти дар об бо дасту пойхо ҳаракат кардан. Машқи ба об даромадан ва бо дасту пойхо ҳаракат кардан дар ҳавзи чуқуриаш 80 – 100 см.

Усули таълим. 1. Хонандагонро дар саф ҷобаҷо намуда, салом дихед. Дар бораи дар об бо дасту пойхо ҳаракат кардан муҳтасар ба шакли сода маълумот дихед. Тарзи ба об даромадан ва дар об бо дасту пойхо ҳаракат кардан дар ҳавзи чуқуриаш 80 – 100 см-ро фаҳмонед. Таъкид кунед, ки танҳо оббозӣ кардан хатарнок аст, бе назорати калонсолон ба об надароянд. Ҳангоми нақл кӯшиш кунед, ки калимаҳои содаро истифода баред.

2. Ба хонандагон фармоед, ки дар бораи дар об бо дасту пойхо ҳаракат кардан муҳтасар маълумот диҳанд. Ҷӣ гуна ба об даромада дар об бо дасту пойхо ҳаракат кардан лозим? Дар об бо дасту пойхо ҳаракат кардан ҷӣ манфиат дорад? Боз саволҳои бештар дихед. Сипас манфиати дар об бо дасту пойхо ҳаракат карданро боз шарҳ дихед.

3. Ба хонандагон фаҳмонед, ки дар об бо дасту пойхо ҳаракат кардан ба ҳар як шахс манфиат дорад. Қоидаҳои ба об ҷаҳидан ва дар об бо дасту пойхо ҳаракат карданро дуруст фаҳмонед ва нишон дихед. Дунафарӣ машқ кунанд. Хонандагони дигар боддиқат назорат намоянд.

4. Хонандагонро таъкид кунед, ки дар об бо дасту пойхо ҳаракат кардан муҳим аст. Синфро назорат карда, ба ду нафар иҷозат дихед, ки машқ кунанд.

5. Якчанд хонандаи дигарро низ ҷалб кунед. Ҳамроҳи онҳо тарзи дурусти ба об даромаданро машқ кунед. Ин намунаҳоро якчанд маротиба машқ кунед.

6. Ба якчанд хонанда фармоед, ки намунаи машқро иҷро кунанд. Хонандагони дигар боддиқат назорат кунанд. Шумо метавонед якчанд хонандаи дигарро низ ҷалб кунед.

7. Ба хонандагон гүед, ки ҳамроҳи падару модар ин машқҳоро ичро қунанд.

Арзёбӣ:

1.	Тарзи дурусти ба об даромадан, дар об рост истода нафаси чуқур кашида нишастанро бо ёрии омӯзгор шарҳ дода метавонад	1
2.	Одитарин усули мустақилона машқ карданро медонад	1
3.	Машқи дурусти ба об даромадан, рост истода нафаси чуқур кашида нишастанро дуруст ичро мекунад	1
4.	Одитарин унсурҳои мустақилона назорат кардани ташаккули ҷисми худро медонад	1
5.	Қоидаҳои бехатариро ҳангоми машқ риоя мекунад	1
Ҷамъ:		5

Меъёрҳои таълимӣ барои синфи 1-ум

Ҷадвали № 1

T/r	Намуди машқ	Меъёрҳо					
		писарон			Духтарон		
		«5»	«4»	«3»	«5»	«4»	«3»
1.	Давидан ба масофаи 30 м.	6,4	7,0	7,4	6,8	7,4	7,8
2.	Давида ба дарозӣ ҷаҳидан (м., см.).	1,80	1,60	1,40	1,60	1,40	1,20
3.	Ҷаҳидан ба баландӣ (м., см.).	0,70	0,60	0,50	0,60	0,50	0,40
4.	Ҳаво додани тӯби хурд (150г. м. см.)	18	15	13	15	13	12
5.	Кашидан дар турники баланд (маротиба).	2	1	1			
6.	Ба таҳтапушт ҳобида, дастҳоро пушти сар гузошта бардоштани бадан (маротиба).				6	3	2
7.	Кашидан дар турники паст (маротиба).				7	5	3
8.	Пойга ба масофаи 300м.	Бе назардошти вақт					
9.	Шиноварӣ 12 (м.).	Бе назардошти вақт					

Адабиёт

1. Губанова Л.А. Бозиҳои варзишӣ барои ҳар рӯз. – Душанбе, 2005, 71с.
2. Губанова Л.А. Қоидаҳои техникаи бехатарӣ дар дарсҳои тарбияи ҷисмонӣ. – Душанбе, 2007, 22с.
3. Губанова Л.А. Меъёрҳои таълимӣ оид ба азхуднамоии малака, маҳорат ва рушди сифатҳои ҳаракат. Паёми Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе, 1997, 69 с.
4. Ляҳ В. И. Физическая культура. /1 - 4 классы; учеб. для общеобразоват. учреждений/, 14-е изд. – М. : Просвещение, 2013, 190 с.
5. Сафаров Ш. А., Губанова Л. А. Тарбияи ҷисмонӣ китоби дарсӣ барои синфҳои 1 – 4-ум – Душанбе, 2009, 158 с.
6. Турсунов Н. Методи гузаронидани дарси тарбияи ҷисмонӣ дар синфи 1, – Душанбе, 1985, 96 с.
7. А.В Шишкина, О. П. Алемпиева, А. В. Бrehov. Физическая культура 1 – 2 кл., – Москва, 2013, Академкнига/Учебник, 2013, 144 с.
8. А.В Шишкина, О. П. Алемпиева, А. В. Бrehov. Физическая культура 3 - 4 кл., – Москва, 2013, Академкнига/ Учебник, 2013, 144 с.

РОҲНАМОИ ФАННИ ТАРБИЯИ ЧИСМОНӢ БАРОИ СИНФИ 1-УМ

**барои омӯзгорони синфҳои ибтидоии
муассисаҳои таҳсилоти умумӣ**

Муҳаррир

Ю. Шерматов

Мусаҳҳеҳ

М. Сайдова

Муҳаррири техникий

Қ. Саъдуллоев

Тарроҳ

Қ. Назаров

Ба матбаа 28.06.2016 супорида шуд.

Ба чоп 11.08.2016 иҷозат дода шуд. Коғази оғсет.

Чопи оғсет. Андоза 60x84 1/8. Ҷузъи чопӣ 12.0.

Адади нашр 10000 нусха.

Супориши № 151/2016

Муассисаи нашриявии «Маориф»-и

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.

734024, ш. Душанбе, кӯчаи Аҳмади Дониш, 50

Тел: 222-14-66

E-mail: najmiddin64@mail.ru

Дар матбааи ҶДММ «ТоРус» чоп шудааст.